

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) Az Amerikai Legfelsőbb Bíróság (US Supreme Court, SC) gyógyászati készülékekre vonatkozó, egymástól független két bitorlási ügyben elutasította mind a *Nautilus*, mind a *Covidien* kérését, hogy változtassa meg a Szövetségi Kerületi Fellebbezési Bíróság (Court of Appeal for the Federal Circuit, CAFC) ellenük hozott döntését.

Az SC 2014-ben a *Nautilus v. Biosig*-ügyben úgy döntött, hogy az amerikai bíróságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy egy szabadalmi igénypont „észszerű bizonyosságot” nyújt-e a szakembereknek, elutasítva az amerikai bíróságok által használt „megoldhatatlanul kétértelmű” (insolubly ambiguous) próba alkalmazását.

Az SC általi visszautalást követően a CAFC fenntartotta azt a véleményét, hogy a *Biosig* szívritmismérőre vonatkozó szabadalma érvényes, és azt a *Nautilus* bitorolta.

A *Nautilus* ismét az SC-hez fordult, és újbóli meghallgatást kért, amely azonban kérelmét 2015. november 30-án elutasította.

A *Medtronic* által birtokolt *Covidien* sebészeti precíziós eszközökre vonatkozó három szabadalmának a bitorlása miatt a Connecticuti Kerületi Bíróság a *Johnson & Johnson* egyik leányvállalatát, az *Ethicon* 2013-ban 176 millió USD kártérítés fizetésére kötelezte. E döntés ellen az *Ethicon* fellebbezést nyújtott be a CAFC-nél, amely 2014-ben az *Ethicon* javára döntött.

Ezt követően a *Covidien* az SC-nél keresett jogorvoslatot, amely azonban elutasította fellebbezését.

B) 2015. szeptember 24-én a CAFC véleményt nyilvánított aktív gyógyászati hatóanyagot szállítók bitorlási felelősségével kapcsolatban a *Hatch-Waxman* ügyekben (lásd e sorok szerzőjének „A kísérleti felhasználás mint kivétel a bitorlás alól néhány fontosabb országban” című cikkét e folyóirat 2015. októberi számának 49–61. oldalán). Konkrétan a bíróság megállapította, hogy a gyógyászati hatóanyagot szállító *Johnson Matthey Pharmaceutical Materials* (JMPM) tevékenységét védte az amerikai szabadalmi törvény 271(e)(1) cikke szerinti, a biztos menedékre (*safe harbor*) vonatkozó rendelkezés, és hogy a 271(b) cikk szerint közvetett bitorlást sem követett el azzal, hogy gyógyászati hatóanyagot szolgáltatott a rövidített új gyógyszerkérelmet (abbreviated new drug application, ANDA) benyújtók számára az Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hatóság (Food and Drug Administration, FDA) engedélyének megszerzéséhez.

* Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft.

Az ügy háttere, hogy a *Shire* birtokolja a *Vyvanse* nevű (lisdexamfetamin-dimezilát) gyógyszerre vonatkozó amerikai szabadalmat. A *Vyvanse* a központi idegrendszert stimuláló anyag, amely engedélyezve van hiperaktivitási rendellenesség kezelésére és súlyos falánkság mérséklésére. Számos generikus gyógyszervállalat nyújtott be ANDA-t (Abbreviated New Drug Application), engedélyt kérve a *Vyvanse* generikus változatainak forgalmazására az FDA „Orange Book”-jában felsorolt szabadalmak lejárta előtt.

A *Shire*, amellett, hogy beperelte az ANDA-t benyújtókat, beperelte a gyógyászati hatóanyagot szállító JMPM-et is. A kerületi bíróság döntése megállapítja többek között, hogy az ANDA-benyújtók bitorolták a *Shire* szabadalmának termékigénypontjait, a JMPM pedig közvetve bitorolta a termékigénypontokat. A kerületi bíróság úgy értelmezte a CAFC *Forest Labs., Inc. v. Ivax Pharms, Inc.*-ügyben 2007-ben hozott döntését, hogy egy ANDA benyújtása közvetett felelősséget hozhat létre az ANDA-t benyújtó gyártó vagy szállító részéről.

A CAFC megerősítette a kerületi bíróságnak azt a megállapítását, hogy a *Shire* szabadalmának igénypontjai nem voltak kézenfekvők, és hogy a JMPM az amerikai szabadalmi törvény 271(e)(2) cikke szerint nem volt közvetlen bitorló, mert nem nyújtott be ANDA-t. Érvénytelenítette azonban a kerületi bíróságnak a közvetett bitorlásra vonatkozó döntését, megállapítva, hogy a biztos menedékre vonatkozó 271(e)(2) cikk mindaddig védi a JMPM tevékenységét, amíg az abban áll, hogy anyagot szolgáltat az ANDA-t benyújtók számára az FDA-engedély megszerzéséhez.

Andorra

Andorra kis állam Spanyolország és Franciaország között, azonban alacsony adókulcsai miatt igen élénk a kereskedelmi tevékenysége. Ezért érdemes röviden összefoglalni a 2016. január 1-jén hatályba lépett új andorrai szabadalmi törvény főbb vonásait.

- Szabadalmi bizonylatot egyszerűen, a bejelentés benyújtásával lehet kapni. A bejelentéseket alakíságotokra és arra vizsgálják, hogy van-e újdonság. Érdemi vizsgálatot nem végeznek.

- A szabadalom oltalmi ideje a bejelentés napjától számított 20 év. A szabadalom érvényben tartásához évenként díjat kell fizetni.

- Andorra tagja a Párizsi Uniós Egyezménynek, ezért az országban benyújtott bejelentés alapján 12 hónapos elsőbbséget lehet igényelni.

- Jelenleg Andorra nem tagja a Szabadalmi Együttműködési Szerződésnek (PCT), sem az Európai Szabadalmi Egyezménynek (ESZE). Az ország kormánya azonban tárgyalásokat folytat annak érdekében, hogy csatlakozhasson mindkét egyezményhez.

- Az andorrai szabadalmi törvény szerint a szabadalmazhatóság követelményei meggyeznek az európai szabadalmi törvényben foglaltakkal, vagyis a szabadalmazhatóság feltétele az újdonság, a feltalálói tevékenység és az ipari alkalmazhatóság.

Az andorrai szabadalmi bejelentéseknek a következő követelményeket kell kielégíteniük.

– Az előírt hivatali díjak megfizetése.

– A szabadalmi bejelentést katalán, spanyol, francia vagy angol nyelven lehet benyújtani. Ha a bejelentést nem katalán nyelven nyújtják be, a szabadalmi hivatal az igénypontok katalán nyelvű fordításának a benyújtását írja elő.

– Ha a bejelentő elsőbbséget igényel, ezt a tényt közölni kell a bejelentésben. Az elsőbbségi irat hiteles másolatát az igénypontok katalán fordításával együtt három hónapon belül kell benyújtani.

Ausztrália

2015. október 7-én az Ausztrál Szellemtulajdon-védelmi Hivatal és az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) megállapodást kötött a két hivatal közötti együttműködés javítására azzal a céllal, hogy mind Ausztráliában, mind az Európai Unióban kedvezményeket nyújtsanak a szabadalmi rendszerek használói számára.

A két szabadalmi hivatal közötti együttműködési lehetőségek, ideértve a szabadalmi információhoz való kölcsönös hozzáférést és a gyorsított szabadalmi vizsgálatra (Patent Prosecution Highway, PPH) vonatkozó kísérleti programot, mindkét szerződő fél számára lehetővé teszik majd a szabadalmi bejelentések elővizsgálatának a gyorsítását.

Brazília

A) Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (United States Patent and Trademark Office, USPTO) és a Brazil Szellemtulajdon-védelmi Intézet 2015. július 30-án gyorsított szabadalmi vizsgálatra vonatkozó kísérleti egyezményt írt alá, amely 2016. január 1-jétől kezdve két évig lesz érvényben.

Az egyezmény alapján gyorsított szabadalmi vizsgálati eljárást lehet kérelmezni azzal a szabadalmi bejelentéssel kapcsolatban, amelynek az ekvivalensét a másik szabadalmi hivatal engedélyezhetőnek találta. Így az amerikai és a brazil szabadalmi bejelentők gyorsabban és hatékonyabban kaphatnak szabadalmat. A kísérleti program hivatalonként 150 szabadalmi bejelentésre fog korlátozódni.

A kísérleti program keretében a brazil hivatal az USPTO-tól csak olyan szabadalmi bejelentéseket fog kapni, amelyek az olaj- és gáziparra vonatkoznak, és amelyeket az elmúlt három évben nyújtottak be. A brazil bejelentők bármelyik műszaki területre vonatkozó szabadalmi bejelentés kapcsán kérhetnek gyorsított vizsgálatot az USPTO-nál.

B) A brazil hivatal 2015. november 10-én publikálta a 151/2015 sz. rendeletet, amely lehetőséget alapoz meg brazil szabadalmi bejelentések gyorsított vizsgálatának a kérelmezésére. Ez a rendelet módosítja a hatályát veszített korábbi, 68/2013 sz. rendeletet.

A módosított rendelet szerint gyorsított vizsgálatot kérhet az olyan bejelentő, aki bizonyítja, hogy fizikailag vagy szellemileg fogyatékos, vagy komoly betegségben szenved.

A szabadalmi bejelentés elsőbbséges vizsgálatának kérelmezéséhez a Brazil Hivatalos Orvosi Szolgálat szakvéleményét kell csatolni a bejelentő orvosi állapotáról.

A 68/2013 sz. korábbi rendelet alábbi pontjai érvényben maradnak:

- a) a kérelmező elmúlt 60 éves;
- b) a szabadalmi bejelentés tárgyát egy harmadik fél jogosulatlanul vette gyakorlatba; és
- c) a szabadalom engedélyezése feltétele anyagi forrás elnyerésének egy hivatalos hiteltéztől.

A brazil hivatal még az alábbi lehetőségeket nyújtja szabadalmi bejelentések gyorsított vizsgálatához:

– Jelenleg is hatályban van a 80/2013 sz. rendelet, amely lehetővé teszi, hogy az egészségügyi minisztérium elsőbbséges vizsgálatot kérjen olyan szabadalmi bejelentésekre, amelyek az országos egészségügyi rendszerben stratégiai fontosságú termékekre vagy eljárásokra vonatkoznak. E rendelet hatálya kiterjed a rákra, az AIDS-re vagy elhanyagolt betegségekre vonatkozó szabadalmi bejelentésekre is.

– A „zöld szabadalmakra” vonatkozó kísérleti program, amely 2016 áprilisában járt le, és a brazil hivatalnál benyújtott első 500 szabadalmi bejelentést érintette, ha azok tárgya alternatív energiaforrásokra, szállításra, energiatárolásra, hulladékkezelésre vagy a mezőgazdaságra vonatkozott.

C) A Nemzetközi Szellemitulajdon-védelmi Egyesület (AIPPI) Brazil Csoportjának elnöke, Kasznár-Fekete Erzsébet – aki kitűnően beszél magyarul – 2015. október 20-án felszólalt a képviselőház Alkotmányjogi, Igazságügyi és Állampolgársági Bizottságának nyilvános meghallgatásán. Itt kifejtette a bizottság álláspontját a 139/1999 sz. és az 5402/13 sz. szellemitulajdon-védelmi törvényjavaslattal kapcsolatban, amelyek lényeges változásokat kívánnak bevezetni a 9279/96 sz. brazil szabadalmi törvénybe. Kasznár-Fekete szerint ezeket a törvénytervezeteket műszakilag nem elemezték kellő mértékben, és nem tárgyalták meg az iparral és a kutatókkal. Megvilágította a javasolt módosítások műszaki hibáit, amelyek elfogadás esetén negatívan befolyásolnák a brazil gazdaságot és az innovációs kezdeményezéseket, valamint a kutatási és fejlesztési beruházásokat az ipar minden területén és az egyetemeken.

Kasznár-Fekete arra is rámutatott, hogy a javasolt törvénytervezetek az alkotmányba és nemzetközi egyezményekbe is ütköznek. Példaként hivatkozott olyan országokra, amelyek erősen támogatják a jó szellemitulajdon-védelmi rendszert, és kifejtette, hogy sürgősen szükség van a hasonló brazil rendszer megjavítására.

Jelenleg harmincnál több törvénytervezet van a brazil kongresszus előtt, amelyeket azzal a céllal szövegeztek meg, hogy javítsák a 9279/96 sz. szabadalmi törvényt. E törvénytervezetek közül néhány azt a célt szolgálja, hogy korlátozzák a második indikációs találmányok

és az új vegyületformák (ideértve a polimorfokat, az izomereket és a kombinációkat) szabadalmazhatóságát.

A törvénytervezetek azt is célozzák, hogy növeljék a feltalálói tevékenységgel kapcsolatos szabadalmazhatósági követelményt. Az 5402/13 sz. törvénytervezet szerint egy találmány akkor elégíti ki a feltalálói tevékenység követelményét, ha nem következik kézenfekvő módon a technika állásából, és emellett „a technika állásához képest jelentős műszaki haladást is biztosít”.

Ugyanez a törvénytervezet azt is javasolja, hogy a brazil szabadalmi bejelentések vizsgálatánál be kell vezetni az engedélyezés előtti felszólalási eljárást, hasonlóan a legtöbb latin-amerikai országhoz. A jelenleg hatályos brazil szabadalmi törvény csak azt teszi lehetővé, hogy harmadik személy a szabadalom engedélyezése után szólaljon fel, vagy pedig adatokat és dokumentumokat nyújtson be a függő szabadalmi bejelentések vizsgálatának az elősegítésére.

Dánia

2015 májusában a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság megállapította, hogy a *Coop* és a *Nopa* nem sértette meg az *Unilever* BIO-TEX jelzésű kereskedelmi termékével kapcsolatos kereskedelmi arculatát, és hogy a D'OR-TEX megjelölés nem megtévesztően hasonló a BIO-TEX megjelöléshez.

Miként a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság, úgy 2015. október 9-én a Felsőbíróság is megállapította, hogy a BIO-TEX és a BIOTEX védjegy jól ismert Dániában, és hogy az alperesek nem sértették meg az Unilever védjegyeit, ezért a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság ebben a kérdésben az Unilever ellen döntött.

A Felsőbíróság azonban azon a véleményen volt, hogy a D'OR-TEX megjelölés a BIO-TEX-szel való társulásra enged következtetni. Azt is megállapította továbbá, hogy az alperesek csomagolása számos olyan elemet tartalmazott, amely teljesen vagy részben megtalálható volt az Unilever termékein. Általános felbecsülés alapján a Felsőbíróság úgy találta, hogy az elemek kombinációja következtében az alperesek csomagolása az Unilever jól ismert BIO-TEX tisztítószeréhez való hasonlóság benyomását keltette. Ezt az álláspontot a Felsőbíróság által elvégzett piackutatás is alátámasztotta.

A Felsőbíróság megállapította, hogy az alperes D'OR-TEX jelzéssel ellátott termékei azzal a kockázattal járnak, hogy hígítják a BIO-TEX hírnevét és piaci helyzetét. Ezért biztosíték nélkül ideiglenes intézkedést rendelt el az Unilever javára, és egyúttal az alperest 50 000 DKR költségtérítés fizetésére kötelezte.

Egyesült Királyság

A) Az alperes *Janssen* tulajdonosa volt a vérnyomáscsökkentő hatóanyagok hatását növelő gyógyszerre vonatkozó, 0 334 429 sz. európai szabadalomnak. Az *Actavis Ltd.* többek között újdonsághiányra hivatkozva megtámadta a *Janssen* szabadalmának érvényességét.

A Szabadalmi Bíróság (Patents Court, PC) megállapította, hogy a *Janssen* egy korábbi szabadalma újdonságrontó volt a vizsgált szabadalom több igénypontjára nézve. A PC egy, a *Synthon v. SmithKline Beecham*-ügyben nem sokkal korábban hozott, az újdonságra vonatkozó joggyakorlatot megváltoztató döntésre hivatkozva abból az alaptételből indult ki, hogy a technika állásához tartozó dokumentumoknak olyan tárgyat kellene kinyilvánítaniuk, amelynek a gyakorlatbavétele szükségszerűen szabadalombitorláshoz vezetne. A PC ezt úgy értelmezte, hogy ez kinyilvánítja azt, ami a valószínűség mérlegelése alapján valóban megtörténne. Így a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ebben az esetben szükségszerűen szabadalombitorlás következne be.

A G 2/88 döntésre hivatkozva a szabadalomtulajdonos azzal érvelt, hogy egy igénypont vonatkozhatna egy ismert anyag arra való felhasználására, hogy egy még ismeretlen műszaki hatást idézzenek elő, és az ilyen igénypontok esetén nem játszana szerepet az, hogy a műszaki hatás önműködően együtt jár a vegyületnek az ismert műszaki hatás létrehozására szolgáló felhasználásával. A G 2/88 ügyben az igénypont műszaki jellemzője (a súrlódás csökkentése) velejárója volt a régi alkalmazásnak, és elkerülhetetlen eredménye volt az adalékanyag motorba való betöltésének. Erről a műszaki jellemzőről azonban azt gondolták, hogy az a nyilvánosság számára nem hozzáférhető. A *Janssen* azt állította, hogy ez nem különbözik egy új gyógyászati kezelés esetétől. Ha felismerik, hogy egy régi (az X betegség kezelésére ismert) gyógyszert az Y betegség kezelésére is fel lehet használni, természetesen elkerülhetetlen, hogy egyes páciensek, akiknél addig ezt a gyógyszert az X betegség kezelésére használták, és esetleg az Y betegségtől is szenvedtek, így egyúttal az Y betegség ellen is kapjanak kezelést. Azonban önmagában a cél újdonsága, vagyis az Y betegség kezelésére való felhasználás elegendő volt az újdonság megalapozásához. Ez az alapelv most véglegesen részévé vált az Egyesült Királyság joggyakorlatának.

A G 2/88 ügyben olyan igénypontokról van szó, amelyek egy ismert anyag olyan új célra való felhasználására vonatkoztak, amely ki nem nyilvánított (azonban valójában már elért) műszaki hatáson alapult. Az igényelt új cél, a súrlódás csökkentése, egyértelműen különbözött a rozsdaképződés megakadályozásának céljától, és ez új és másféle műszaki hatás által vált lehetővé. A PC előtt lévő ügy nehezen volt ebbe a kategóriába beilleszthető.

A PC szerint ha a G 2/88 ügyben helyesen döntöttek volna, akkor egy nyilvánosságra nem jutott műszaki hatás, amely egy ismert anyag új felhasználásának az alapját képezi, elkerülhetetlen eredményekre vonatkozó szabály alóli kivétel lenne. Az Egyesült Királyság bíróságai és az Európai Szabadalmi Hivatal azonban csak korlátozott mértékben vette figyelembe a G 2/88 döntést. A T 958/90 és a T 279/93 döntés azt mutatta, hogy az ESZH

különbséget tesz a valóban új alkalmazások és a régi alkalmazásokra vonatkozó kiegészítő információk között. Az előbbi esetben a fellebbezési tanács megállapította, hogy a szabadalom által nyújtott új információ csupán „egy további okot szolgáltatott az ismert keveréknek ismert módon ismert célra való felhasználásához”, és ezzel nem járult hozzá a technika állásának bővítéséhez.

A PC arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy egy olyan mechanizmus pusztán magyarázata, amelyen egy, a technika állásában már leírt alkalmazás alapszik, nem alapozhat meg újdonságot, ha többet nem nyilvánítanak ki. A G 2/88 ügyben az új és a régi alkalmazás alapját eltérő műszaki hatások képezték. Egy gyógyszer hatásmódjának a felfedezése nem mindig alakítható át új céllá és ilyenként igényelhetővé.

Emellett bizonyítást nyert, hogy több igénypont tárgyát bemutatták egy tudományos konferencián, és így elveszett ezen igénypontok újdonsága. Ennek következtében a szabadalom legtöbb igénypontját újdonsághiány miatt semmisnek nyilvánították, és csak egyetlen igénypont maradt érvényben.

B) Az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatala (UK Intellectual Property Office, UKIPO) 2015. október 6-án az *Angiotech Pharmaceuticals Ltd.* (Angiotech) and the *University of British Columbia* (UBC)-ügyben arról a kérdéstről foglalt állást, hogy adható-e kiegészítő oltalmi tanúsítvány (Supplementary Protection Certificate, SPC) egy TAXOL[®]-lal bevont hálóra („sztent”-re), amely az Európai Unióban III. osztályú orvosi eszközként van nyilvántartva (nem pedig humán gyógyászati termékként). A bejelentő azzal érvelt, hogy az orvosi eszközökre vonatkozó 93/42/EC irányelv (Medical Device Directive) szerint a forgalomba helyezés előtt az EU-ban megkívánt mintavizsgálati bizonylat (Design Examination Certificate) és megfelelési nyilatkozat (Declaration of Conformity) egyenértékű a 2001/83 gyógyszertermék-irányelv (Medicinal Product Directive) alapján engedélyezett, humán gyógyszertermékekre vonatkozó forgalmazási engedéllyel (Marketing Authorization).

Egy német és egy holland bíróság ilyen körülmények között engedélyezett SPC-t. Az UKIPO a múltban szintén engedélyezett ilyen SPC-kérelmeket, azonban, megerősítve az elmúlt évben a *Cerus*- és a *Leibnitz*-ügyben hozott döntésével megalapozott legújabb gyakorlatát, úgy határozott, hogy ilyen körülmények között nem engedélyezhető SPC, és elutasította a kérelmet.

Az Angiotech és az UBC 2014. március 31-én két SPC-t kért a „TAXOL[®]”-ra és a „TAXOL[®]”-t leadó sztentre. Mindkét SPC-kérelem az EP (UK) 2226085 B1 számú, „Antiangiogén kompozíciók és alkalmazási eljárások” című szabadalmon alapult, amely az Európai Szabadalmi Hivatalban 2014. július 8-án járt le.

A kérdéses SPC-bejelentések TAXOL[®] (paklitaxel) alkalmazására vonatkoznak resztenózis kezelésére vagy megelőzésére. A TAXOL[®]-bevonatú sztentek úgy kezelik a resztenózist, hogy fizikailag nyitva tartják a véredényeket, és egy időn keresztül meggátolják új véredények képződését a sztent körül.

Egy 2003. január 21-én kelt mintavizsgálati bizonylatot azonosítottak a bejelentők vonatkozó forgalombahozatali engedélyként az SPC-bejelentés céljára. A bizonylatot a *TUV Rheinland Product Safety GmbH* adta ki. A bizonylat megerősíti, hogy a „koszorúérsztent szállítórendszer termékekkel” néven azonosított orvosi eszköz konstrukciója kielégíti a 93/43 irányelv II. melléklete 4. cikkének követelményeit.

Az orvosi termékek kiegészítő oltalmi tanúsítványára vonatkozó 469/2009 rendelet (az „SPC-rendelet”) érvényességi körét annak 2. cikke az alábbi módon határozza meg:

„Bármely termék, amelyet egy tagállam területén szabadalom véd, és amely a 2001/83 irányelvben lefektetett adminisztratív eljárásnak van alávetve, mielőtt gyógyszertermékként forgalomba hozzák ... bizonylat tárgya lehet.”

A „termék” meghatározása a következő:

„Egy gyógyászati termék hatóanyaga vagy hatóanyagok kombinációja”

Egyértelműnek tűnnek az ismételt utalások a „gyógyászati termékre”, nem pedig „orvosi eszközre”, és első pillantásra nem fűzhető sok remény ahhoz, hogy egy orvosi eszköz alapját képezheti egy SPC-nek.

A bejelentő azonban a következőkkel érvelt.

– Az SPC-rendelet alapvető célja, hogy elegendő oltalmat biztosítson a gyógyszerkutatáshoz, amely döntő szerepet játszik a közegészségügy folytonos fejlesztésében. Az SPC-rendelet létének értelme az a tény, hogy egy szabadalom tényleges oltalmának időtartama nem elegendő ahhoz, hogy fedezze a gyógyszerkutatásba fektetett beruházást, és így az SPC-rendelet arra törekszik, hogy az SPC megalkotása útján gyógyászati termékekre kárótlást nyújtson ezért a hiányosságért.

– Ugyanez a gondolatmenet alkalmazható az orvosi készülékekre, amelyek lényeges részként egy olyan anyagot foglalnak magukban, amelyet külön felhasználva a 2001/83 irányelv 1. cikke szerinti definíció alapján gyógyászati terméknek lehet tekinteni, és amely képes arra, hogy az emberi testre olyan hatást fejtsen ki, amely mellékes az eszközök hatása szempontjából. Az ilyen termékeket a 93/43 irányelv IX. mellékletének 13. szabálya szerint III. osztályú orvosi eszközökként osztályozzák, nem pedig gyógyászati termékeként. Forgalomba hozatalukhoz korábbi engedélyre van szükség az orvosi eszközök irányelve lényeges követelményeinek való megfelelés szempontjából.

– Az elvégzett biztonsági, minőségi és hasznossági vizsgálat az orvosi termékek irányelve szerint egyenértékű a gyógyszertermékek esetében megkívánt biztonsági és hatékonysági vizsgálatokkal. Célszerűen megközelítve a jogi értelmezést (amit megkíván az Európai Unió törvénye), az ilyen típusú III. osztályú orvosi eszköznek pontosan az SPC-rendelet hatáskörébe kell esnie.

A kérelmező érvelését olyan bizonyítékkal támasztotta alá, amely kifejtette, hogy milyen nehéz, időt rabló és fáradságos volt engedélyt kapni az orvosi eszközök irányelve alapján. A terméket előklinikai és klinikai próbáknak vetették alá, és 8-10 évet vett igénybe, hogy az ötlettől a piacig eljussanak.

Az UKIPO ügyintéző elővizsgálója azonban nem volt hajlandó arra a következtetésre jutni, hogy a „biztonság, minőség és hasznosság” megállapítása az orvosi eszközök irányelve alapján megfelel a „biztonság és hatékonyság” megállapításának a gyógyszertermék-irányelv szerint.

Az UKIPO döntései nem élveznek nagy tekintélyt az angol jogrendszerben, és mint ilyenek, nem örvendenek széles körű nyilvánosságnak. A döntés azonban tanulságos, mert az UKIPO jelenlegi irányvonalát szemlélteti az SPC-törvény egy fontos területén.

A bejelentő rámutatott, hogy a TAXOL[®]-t leadó sztentre vonatkozó SPC-oltalom elutasítása elkedvetleníti azokat, akik gyógyszerterméket iktatnának be eszközökbe, és ez a páciensek számára káros. Az ilyen érvek azonban nem befolyásolták eléggé az UKIPO-t ahhoz, hogy egyensúlyba hozza a rendelet szövegének értelmezését az engedélyezési eljárás jelle gével.

Ebben az esetben különösen nagy volt az SPC-oltalom kereskedelmi jelentősége. A szabadalmat az Európai Szabadalmi Hivatal csak 2013. november 27-én engedélyezte, jóllehet a vonatkozó bejelentést 1994. július 9-én nyújtották be 1993. július 19-i elsőbbség igénylésével. A rendkívül hosszú (19 évig tartó) elővizsgálati szakasz folytán a tényleges szabadalmi oltalom időtartama rövidebb volt egy évnél. Ha engedélyeztek volna SPC-t, ez az időtartam közelítőleg 3,5 év lett volna, ami a szabadalmi oltalom időtartamának rendkívül kívánatos meghosszabbítását jelentette volna.

A különböző tagállamok eltérő gyakorlatának fényében az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU) véleményének kikérése bizonyos vonatkozásokban előnyös lehet a következetesség érdekében. Az UKIPO azonban nem fordulhat a CJEU-hoz. Ha a döntés ellen fellebbeznek, az ügy az Angol Szabadalmi Bírósághoz kerül, amelynek jogában áll a CJEU-hoz fordulni, és ezt az SPC-törvény vonatkozásában többször meg is tette.

C) Az *Envirotecnic v. Gutterclear UK Ltd.*-ügyben a Felsőbíróság (High Court, HC) elutasított egy fellebbezést, amelyet az UKIPO olyan döntése ellen nyújtottak be, amelyben elutasított egy védjegy törlése iránti keresetet. A töröltetni kívánt védjegy a GUTTERCLEARUK színes ábrás védjegy volt. A törlési keresetet az Envirotecnic nyújtotta be korábbi GUTTERCLEAR közösségi védjegye alapján arra hivatkozva, hogy a GUTTERCLEARUK védjegyet rosszhiszeműen lajstromoztatták, és hogy az elővizsgáló lényeges hibát követett el, amikor elutasította a törlési keresetet, mert figyelmen kívül hagyta a védjegyek közötti nagymértékű fogalmi hasonlóságot.

A HC elismerte, hogy az elővizsgáló tévedett, amikor arra következtetett, hogy a védjegyek közötti fogalmi különbségek jelentősek voltak, azonban azt állapította meg, hogy a védjegyek közötti hasonlóság nem elegendő ahhoz, hogy fennálljon az összetévesztés valószínűsége. A HC kiemelte a GUTTERCLEARUK védjegy színeit, amelyek a védjegy uralkodó megkülönböztető elemét képezték.

Egységes európai szabadalom

Az Európai Szabadalmi Hivatal Eseti Bizottsága (Select Committee) 2015. december 16-i ülésén egy sor szabályt fogadott el (az egységes hatályú európai szabadalmi oltalomról, annak díjairól, a díjak elosztásáról, valamint pénzügyi kérdésekről). Ezt követően az ESZH elnöke, *Benoît Battistelli* bejelentette, hogy az egységes európai szabadalom „kész az indulásra”. Nyilatkozatát az alábbi szavakkal fejezte be: „E szabályok mai elfogadásával az egységes hatályú európai szabadalom előkészületei befejeződtek, most jogilag, műszakilag és működésileg készek vagyunk egységes európai szabadalmak kiadására. Az egyetlen fennmaradó lépés az Egységes Szabadalmi Bíróság megnyitása és a ratifikációs eljárás befejezése nemzeti szinten. Reméljük, hogy ez 2016-ban bekövetkezik.”

Egységes Szabadalmi Bíróság

A) Az Egységes Szabadalmi Bíróság (Unitary Patent Court, UPC) díjaira és visszanyerhető költségeire vonatkozó szabályokat az Előkészítő Bizottság utolsó, 2016. február 24-től 25-ig megtartott ülésén fogadták el, és azok még jogi pontosításon mehetnek keresztül, azonban az átláthatóság érdekében, valamint azért, hogy a felhasználók tájékoztatva legyenek a munkák jelenlegi állásáról, a bizottság elnöke hozzájárult a szabályok jelenlegi alakban való publikálásához. Így ezeket a szabályokat az Előkészítő Bizottság rövid magyarázó megjegyzésekkel együtt 2016. február 25-én publikálta.

Az Előkészítő Bizottság által elfogadott, a bírósági díjak és a nyertes fél által visszanyerhető költségek legmagasabb összegének meghatározására vonatkozó irányelveket röviden összefoglalva, az alábbiakban közöljük.

– Kilépési (opt out) díj: nincs. Az Előkészítő Bizottság törölte ezt a díjat a kilépés visszavonására vonatkozó díjjal együtt. (Korábban 80 EUR kilépési díjat javasoltak.)

– Rögzített díjak: a szabályok megerősítik a rögzített és az értéken alapuló díjak mértékét. Ez 11 000 EUR (+ értéken alapuló díj) lesz bitorlási per és 20 000 EUR megsemmisítés per esetén.

– Értéken alapuló díjak: ezek olyan ügyek esetén lesznek alkalmazhatók, amelyek perértéke 750 000 EUR-nál kezdődik (a díj 2500 EUR). 50 millió EUR feletti perérték esetén a díj felső határa 325 000 EUR. A kísérő irányelvek kifejtik, hogy a perértéket az értéken alapuló díj megállapítása céljából a megfelelő licencdíj alapján kell megállapítani.

– Visszanyerhető költségek: az Előkészítő Bizottság (az eljárás értékétől függően) felső határt állapított meg. 50 millió fölötti perérték esetén a visszanyerhető költség felső határa 2 millió EUR. A felek kérhetik a felső érték csökkentését, ha az a vállalat (kkv, nem nyereségszerző vállalat stb.) gazdasági létét fenyegeti. Vannak olyan rendelkezések is, amelyek lehetővé teszik a felső határ 50%-os emelését 1 millió EUR-ig terjedő perérték esetén, 25%-

os emelését 1-50 millió EUR perérték és 5 millió EUR-ig terjedő emelését 50 millió EUR feletti perérték esetén, ha az ügy különösen bonyolult vagy többnyelvű.

Az UPC Előkészítő Bizottsága egy interjút közölt a bizottság új elnökével, *Alexander Ramsay*-vel, aki megerősítette, hogy reményei szerint a bizottság 2016 közepéig befejezheti munkáját.

B) Az Előkészítő Bizottság 2016. februárjában publikálta az UPC-divíziók addig megerősített helyszíneit azok címével és fényképével együtt. Ezek a helyszínek 2016. február 11-én a következők voltak:

- a Fellebbezési Bíróság Luxemburgban;
- négy helyi divízió Németországban (Düsseldorfban, Hamburgban, Mannheimben és Münchenben);
- az Észak-Balti Regionális Divízió Stockholmban (Svédország, Észtország, Lettország és Litvánia részére); és
- a Központi Divízió német szakága (Münchenben, de más helyen, mint a Helyi Divízió).

Az Egyesült Királyság kormánya még 2015-ben úgy döntött, hogy a Központi Divízió egyesült királyságbeli szakágát és az egyesült királyságbeli helyi divíziót egyaránt Londonban helyezik el az újonnan épült Aldgate Towerben.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) A müncheni *Thorsten Bauschon* szabadalmi ügyvivő 2015. december 14-én publikált egy közleményt, amely alapvetően az ellen tiltakozik, hogy az ESZH elnöke, *Benoît Battistelli* kérést nyújtott be az Adminisztratív Tanácshoz, hogy az ESZH fellebbezési tanácsait helyezték át Bécsbe.

A közlemény nem ír arról, hogy Battistelli kérelmének mi az indítéka. Az elmúlt hónapokban több helyen lehetett olvasni arról, hogy sztrájkokhoz vezető nézetkülönbségek vannak az ESZH elnöke és a hivatali dolgozók között, de sehol sem volt olvasható konkrétum az elnök és a fellebbezési tanácsok közötti feszültségekről. Ezért nem is tudjuk határozottan megadni az Adminisztratív Tanácshoz beadott kérelem okát. Így egyelőre csak a latin közmondásra hivatkozhatunk: „Bármi legyen is rejtve, napfényre hozza az idő”.

B) Az Európai Szabadalmi Hivatal csendben komoly változást fogadott el a humán embriónális őssejtekre (human embryonic stem cells) vonatkozó találmányok szabadalmazása terén. Korábban azon a véleményen volt, hogy humán embriónális őssejteket erkölcsileg elfogadható módszerekkel csak 2008 februártól kezdve tudtak előállítani. Ezért az ennél az időpontnál korábban benyújtott, ilyen őssejtekre vonatkozó szabadalmi bejelentéseket az ESZH morális rendelkezései alapján kifogásolták, mert azok kizárt tárgyra vonatkoztak. Most azonban – miként ezt alább kifejtjük – azon a véleményen van, hogy humán embriónális őssejteket már 2003. június 5-én is elő tudtak erkölcsileg elfogadható módszerekkel ál-

lítani. Ennek megfelelően az ESZH elkezdett a 2003. június 5-e után benyújtott bejelentések kapcsán olyan elővizsgálati jelentéseket kiadni, amelyek azt jelzik, hogy ezek a bejelentések nem ütköznek az ESZH erkölcsi normáiba. Ez jó hír azok számára, akiknek 2003. június 5. után, de 2008. február előtt benyújtott, ilyen összejtekre vonatkozó, függő bejelentésük van.

A humán embrionális összejtek hagyományosan humán embriókból származnak. Nem világos azonban, hogy szabadalomjogilag mi képez humán embriót vagy humán embrionális összejtet. Az ilyen összejtek embrióból való elkülönítésére vonatkozó kezdeti módszerek esetén a sejtet az embrióból a blasztocita fejlődési szakaszban távolították el, egyidejűleg elpusztítva a blasztocitát. Újabb módszerek lehetővé teszik az összejt blasztocitából való elkülönítését az utóbbi elpusztítása nélkül. E kísérleti módszerek bármelyikével való elkülönítés után az összejtet fel lehet használni humán embrionális összejtvonal létrehozására. Ez egy *in vitro* összejtenyésztet, amelyet laboratóriumban szaporítani lehet, ezáltal humán embrionális összejtek lényegileg korlátlan forrását biztosítva.

A biotechnológiai találmányok szabadalmazását az Európai Unióban a biotechnológiai irányelv szabályozza, amely megállapítja, hogy az olyan találmányok nem szabadalmazhatók, amelyek kereskedelmi felhasználása erkölcsbe ütközne, és különösen tiltja a humán embriók felhasználását kereskedelmi vagy ipari célra. Az ESZH ezt az irányelvet az Európai Szabadalmi Egyezmény 53. cikkén és 28. szabályán keresztül érvényesíti.

Az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsa 2008-ban megállapította, hogy az olyan találmányok, amelyek szükségszerűen megkívánják humán embrió elpusztítását, ki vannak zárva a szabadalmazásból. 2011-ben azonban az Európai Unió Bírósága a C 34/10 ügyben megállapította: mellékes, hogy a humán embrió elpusztítása milyen messze van a találmánytól, vagyis a humán embriók kizárása nemcsak olyan találmányokra vonatkozik, amelyek egy embrió közvetlen elpusztításával járnak, hanem olyanokra is, amelyek eredetileg embrió elpusztításából származó humán embrionális összejtek használatát kívánják meg. Ennek megfelelően a szabadalmazásból ki volt zárva minden olyan eljárás vagy termék, amelynek alapanyagát olyan humán embrionális összejtvonalból vették, amelyet eredetileg egy humán embrió elpusztításával kaptak, és az teljesen mellékes, hogy a humán embrionális összejtvonalat milyen régen állították elő. Az ESZH ezt a megközelítést az alább említett T2221/10 ügyben is követte.

A CJEU a C 34/10 döntésben az „embrió” kifejezés jelentésével is foglalkozott, megállapítva, hogy ez a kifejezés bármilyen megtermékenyített petére vonatkozik a megtermékenyítés pillanatától kezdve, ideértve az emberi test fejlődésének és kialakulásának minden következő szakaszát, így a blasztocitaszakaszt is, amelytől jellemzően számítjuk a humán embrionális összejtek, valamint bármilyen egyéb sejtet, amely képes elkezdni az emberi lénnyé való fejlődési folyamatot, amilyen a szűznemzés (partenogenezis) is. A CJEU a nemzeti bíróságokra hagyta annak eldöntését, hogy egy humán embrionális összejt maga humán embriónak tekintendő-e.

Azt a nézetet azonban, hogy a partenogenezis terméke (partenot) humán embriót képez-e, mert képes elkezdni egy humán lényé váló fejlődési folyamatot, eredményesen vonták kétségbe a CJEU C 364/13 döntésében, ahol a CJEU megelégedett azzal, hogy az akkori tudományos nézet szerint az emlősök nem képesek kifejleszteni partenotokat, mert az utóbbiak, ellentétben a megtermékenyített petével, nem tartalmaznak apai DNS-t, ami szükséges extraembrionális szövet kifejlődéséhez.

Az ESZH-t nem kötik a CJEU döntései, azonban vizsgálati irányelveit úgy korszerűsítették, hogy tükröződjék bennük a CJEU C 34/10 döntése, és az ESZH egyik fellebbezési tanácsa T 2221/10 döntésében jelezte, hogy meggyőzőnek találta a CJEU C 34/10 döntését.

Az ESZH a CJEU C 364/13 döntésében foglaltakat (a partenotok nem képeznek humán embriót) követve a partenotokat morálisan elfogadhatónak tekinti humán embrionális őssejt előállítására, mert – miként fentebb említettük – nemrég elkezdett kiadni olyan elővizsgálati végzéseket, amelyek azt mutatják, hogy a 2003. június 5. után benyújtott szabadalmi bejelentések nem ütköznek az Európai Szabadalmi Egyezmény erkölcsi rendelkezéseibe. Az ESZH érvelése szerint a partenotokból származó humán embrionális őssejteken alapuló módszerek ki vannak nyilvánítva a WO 03046141 sz. szabadalmi bejelentésben, amelyet 2003. június 5-én publikáltak. Az ebben a bejelentésben nyújtott tanítás alapján az ESZH úgy tekinti, hogy szakemberek ettől a publikációs időponttól kezdve képesek partenotokat előállítani és azokból humán embrionális őssejteket származtatni.

Különös módon ezt a nagy horderejű gyakorlatváltozást nem publikálták megfelelően.

C) A *Boehringer Ingelheim* svájci típusú igényponttal benyújtott bejelentését az ESZH vizsgálati osztálya elutasította arra hivatkozva, hogy az Európai Szabadalmi Egyezmény akkor módosított 54(5) cikke már nem teszi lehetővé célhoz kötött gyártási eljárásigénypont engedélyezését. Ezért a bejelentő beiktatott a módosított 54(5) cikknek megfelelően megszüvegezett termékigénypontot is. Így a bejelentés gyógyászati indikációra vonatkozó kétféle igénypontot tartalmazott, de a hivatal a bejelentést kettős szabadalmazásra hivatkozva ismét elutasította.

Az ESZH fellebbezési tanácsa azonban a Bővített Fellebbezési Tanács G 2/08 sz. döntése által meghatározott átmeneti időszakra hivatkozva, amely lehetővé tette mindkét típusú igénypont egyidejű szabadalmazását, engedélyezte a szabadalmat, megállapítva, hogy nincs szó kettős szabadalmazásról, mert a svájci típusú igénypont eljárásra, míg az 54(5) cikk szerinti igénypont termékre vonatkozik.

Az Európai Unió Bírósága

A) Az Európai Unió Bírósága 2015. júliusban kelt, C-170/13 sz. döntésében új szabályokat fektetett le a szabványon alapuló fontos szabadalmak (standard-essential patents, SEP) érvényesítésével kapcsolatban. (Az SEP-ről e folyóirat 2016. évi 1. számának 171–172. oldalán adtunk ismertetést.) A CJEU ezen új szabályai szerint egy SEP tulajdonosának figyelmeztetést kell adnia a jogtulajdonosnak a szabadalmi jogok megsértéséről.

tennie kell a feltételezett bitorlót a bitorlás veszélyére mielőtt a bíróság megszüntetésre és elállásra vonatkozó felszólítást küld neki. Ezt követően a bitorlónak kifejezésre kell juttatnia licencmegállapodásra irányuló készségét FRAND (fair, reasonable and non-discriminatory, vagyis tisztességes, észszerű és nem diszkriminatív) alapon. Ezután a szabadalomtulajdonosnak írott ajánlatot kell tennie a bitorló számára, akinek viszont kellő időben választ kell adnia erre az ajánlatra.

A Düsseldorf-i Tartományi Bíróság (Landesgericht Düsseldorf, LD) most első ízben alkalmazta ezeket az új szabályokat, amikor egy háztartási cikket, mobiltelefonokat és táblagépeket készítő, *Haier* nevű kínai vállalkozó ellen 2015. november 14-én abbahagyásra és elállásra felhívó döntést bocsátott ki. Az erre vonatkozó kérelmet egy *Sisvel* nevű, két SEP-t birtokló vállalkozó nyújtotta be a bíróságnál. *Sisvel* már ajánlott licenciát *Haier*nek, amit azonban az utóbbi elutasított az általa túl magasnak vélt licencdíj miatt. Bár ezt követően *Haier* ellenajánlatot tett, nem helyezte letétbe a bíróságnál az ajánlott licencdíjat; e mulasztása miatt adta ki ellene az LD az abbahagyásra és elállásra vonatkozó felszólítást.

Ez az ügy bizonyítja mind az alaki követelményekhez való ragaszkodás, mind a FRAND-licencdíj helyes kiszámításának a fontosságát. Mindkét tényező kiemelkedő fontosságú a bírósági siker számára.

Haier jogosult fellebbezni az LD döntése ellen.

B) A *Seattle Generics*-ügyben 2015. október 6-án a CJEU hasznosan tisztázta egy nemzeti kiegészítő oltalmi tanúsítvány oltalmi idejét egy olyan európai tagállamban, ahol azt a humán gyógyszer, amelyre az SPC vonatkozik, központi eljárással (vagyis az Európai Gyógyszerügynökség pozitív véleményét követően az Európai Bizottság döntésével) engedélyezték.

A CJEU döntése szerint:

- „a termék első közösségi forgalombahozatali engedélye időpontjának, amit egy SPC oltalmi idejének kiszámításánál használnak, egységes európai uniós értelmezést kell adni (vagyis nem kell hagyni a nemzeti törvényhozásra); és
- ahol első forgalmazási engedélyt központi eljárással adtak, a kérdéses időpont az, amelyben a *bejelentőt értesítették* a Bizottság döntését formailag megadó engedélyről, *nem* pedig maga a *Bizottság döntésének az időpontja*.

Ez csupán részletkérdésnek tűnhet, minthogy a két időpont közötti különbség rendszerint csak kettő-öt nap. Egy SPC oltalmi idejének csupán rövid megnövelése azonban jelentős kereskedelmi értékkel bírhat egy gyógyszertermék esetében (nem utolsósorban azért, mert a gyógyszertermékek jellemző életciklusa rendszerint az SPC oltalmi idejének lejártá körül éri el a csúcsladásokat).

Az ügy háttéréként említjük, hogy a *Seattle Generics* egy vezető biotechnológiai vállalat, amely antitestgyógyszer-konjugátumok (antibody-drug conjugates, ADCs) kifejlesztésére és forgalmazására szakosodott, vagyis olyan technológiára, amely azt célozza, hogy monoklonális antitestek számára olyan célzóképeséget biztosítson, amely közvet-

lenül a ráksejtek megölését teszi lehetővé. Csúcsterméke, a *brentuximab-vedotin* (kereskedelmi neve ADCENTRIS[®]) egy ADC, amely a klasszikus Hodgkin-limfóma (HL) által expresszált CD30 proteinre és a szisztémás anaplasztikus nagysejtes limfómára (systemic anaplastic large cell lymphoma, sALCL) irányul. A hatóanyag egy génmanipulált (kiméra) monoklonális antitest brentuximabból (cAC10) készül, amely a CD30 sejtmembrán-proteint célozza meg. Ezt a hatóanyagot a Seattle Generics által szabadalmaztatott technológiával monometil-aurisztatin E-hez, egy citotoxikus molekulához kapcsolják. A monoklonális antitest monometil-aurisztatin E-t szállítja a CD30-pozitív ráksejteknek, és amikor már a ráksejteken belül van, leállítja azok osztódását, ami végül megöli a ráksejteket.

A Seattle Generics a tulajdonosa az 1 545 613 sz. európai szabadalomnak (alapszabadalom), amelynek címe: „Aurisztatin-konjugátumok és azok alkalmazása rák, autoimmun betegség vagy fertőző betegség kezelésére”. Az erre az alapszabadalomra vonatkozó bejelentést 2003. július 31-én nyújtották be, és a szabadalmat 2011. július 20-án engedélyezték.

2009-ben, miközben a brentuximab-vedotin még visszaeső és makacs HL és sALCL kezelésére vonatkozó IIb próbák fázisában volt, az Európai Gyógyszerügynökség „humán felhasználásra szolgáló árva gyógyszerterméknek” minősítette. Ugyanebben az évben a Seattle Genetics stratégiai együttműködést kötött a *Millennium Pharmaceuticals/Takeda Oncology* vállalattal abból a célból, hogy közösen fejlesszenek ki és forgalmazzanak brentuximab-vedotint. Az együttműködési megállapodás szerint a Takeda jogosult volt a terméket Észak-Amerikán kívül forgalmazni. Ennek megfelelően a Takeda 2011 májusában központi eljárás keretében feltételes forgalmazási engedélyt kért a brentuximab-vedotinra. Az Európai Bizottság 2012. október 25-én megadta a Takedának a feltételes forgalmazási engedélyt. A Takeda 2012. október 30-án értesült erről a döntésről.

A Seattle Generics 2012. november 2-án osztrák SPC-t kért az alapszabadalom alapján. Az Osztrák Szabadalmi Hivatal megadta ezt az engedélyt.

A gyógyszertermékek kiegészítő oltalmi tanúsítványára vonatkozó 469/2009 sz. SPC-rendelet „A tanúsítvány oltalmi ideje” című 13. cikkének 1. bekezdése szerint:

„A tanúsítvány az alapszabadalom oltalmi idejének végén lépjen hatályba olyan időtartamra, amely egyenlő azzal az időtartammal, amely eltelt az alapszabadalom benyújtásának napja és a termék első közösségi forgalombahelyezési engedélyének az időpontja között, csökkentve öt év időtartammal.”

Abból kiindulva, hogy a termék első forgalombahelyezési időpontja az Európai Unióban az SPC-rendelet 13(1) cikke értelmében a Bizottság forgalmazási engedélyének az időpontja, vagyis 2012. október 25., nem pedig a Takeda értesítésének az időpontja, vagyis 2012. október 30. volt, az osztrák hivatal az osztrák SPC lejárati idejeként 2027. október 25-ét rögzítette.

2014. április 22-én a Seattle Generics az osztrák hivatal ezen döntése ellen keresetet indított a Bécsi Felső Körzeti Bíróságnál (Oberlandesgericht Wien), kérve az osztrák SPC lejárati idejének 2027. október 30-ra való módosítását, vagyis öt nappal való meghosszabbítását.

Az osztrák bíróság megállapította, hogy eltérő gyakorlat fejlődött ki az Európai Unió tagállamainak szabadalmi hivatalai között (amelyek felelősek az SPC-kérelmek átvételéért és vizsgálatáért) az SPC-k oltalmi idejének számítása terén. Abban az időben számos európai nemzeti szabadalmi hivatal (ideértve a német, az olasz, az ír, a cseh, a holland és a svéd hivatal) szokásos gyakorlata az volt, hogy az SPC oltalmi idejét annak az időpontnak az alapján állapították meg, amikor az Európai Bizottság döntött a központi engedély kiadásáról.

Az osztrák bíróság a Seattle Generics keresete alapján a CJEU-hoz fordult, hogy az döntőn az időkülönbség kérdésében.

A CJEU először azt állapította meg, hogy az SPC-rendelet 13(1) cikkét az Európai Unió tagállamaiban egységesen kell értelmezni, vagyis az nem hagyható a nemzeti hivatalokra. Valójában a CJEU rámutatott arra, hogy ahol az uniós rendelkezés nem hivatkozik a tagállamok törvényeire egy bizonyos fogalom vonatkozásában, ezt a fogalmat az Európai Unión belül függetlenül és egységesen kell értelmezni.

A kérdéses két időpont közötti választás kapcsán a CJEU megállapította, hogy nem lehet egyértelmű választ adni e rendelkezés különböző nyelvű változatai vagy az SPC-rendelet egyéb rendelkezései alapján. Ezért a CJEU a 469/2009 rendelet célját vette figyelembe, vagyis azt, hogy egy alapszabadalom számára elegendő és hatékony oltalmi időt állapítsanak meg a szabadalom oltalmi idejének lejártakor ahhoz, hogy a szabadalomtulajdonos további kizárólagossági időszakot élvezhessen. Ezzel legalább részben kárpótolni kívánják a találmány kereskedelmi kihasználása terén bekövetkezett késedelemért, amely a találmányi bejelentés benyújtása és az Európai Unióban megadott első forgalmazási engedély időpontja közötti időtartamnak felel meg. Ezért a CJEU megállapította, hogy a bejelentő értesítésének az időpontja mérvadó.

A CJEU tehát a szabadalmasok, illetve az SPC-kérelmezők számára kedvező döntést hozott.

C) A CJEU 2015. október 6-án kelt döntése a *Ford Motor Co. (Ford) v. Wheeltrims srl* (Wheeltrims)-ügyben megállapította, hogy az eredeti gyártó védjegyének a pótalkatrészen való használata bitorlásnak minősül.

Az ügy előzménye, hogy Olaszországban a *Wheeltrims* dísztarcsákat árusított, amelyek közül egyeseken az eredeti gyártók védjegyét alkalmazta. Ezért a Ford a Torinói Bíróságon bitorlási pert indított a Wheeltrims ellen. Az utóbbi a 6/2002 EC közösségi mintatendelet 110. cikkére és a 98/71 mintairányelv 14. cikkének megfelelő olasz mintarendelet 14. cikkére hivatkozott, amelyek nem tiltják meg egy a mintajoggal védett termék használatát egy összetett termék javításánál az eredeti megjelenés visszaállításának céljából.

A Torinói Bíróság a CJEU-hoz fordult azzal a kérdéssel, hogy az európai joggal összeegyeztethető-e a 98/71 sz. irányelv 14. cikkét és a 6/2002/EK rendelet 110. cikkét úgy értelmezni, hogy azok alapján a pótalkatrészek gyártói jogosultak harmadik felek által lajstromoztatott védjegyeket használni abból a célból, hogy lehetővé tegyék a végeladók számára az összetett termékek eredeti megjelenésének a helyreállítását.

A CJEU a 2014 novemberében feltett kérdést egy éven belül megválaszolta, mégpedig nem ítélettel, hanem végzéssel, vagyis szóbeli meghallgatás és főtanácsnoki vélemény nélkül.

A válasz szerint a 98/71 sz. irányelv 14. cikkét és a 6/2002/EK rendelet 110. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok könnyítés (derogation) révén a gépkocsi-pótalkatrészek, így a díszlámpák gyártóját nem jogosítják fel arra, hogy figyelmen kívül hagyja a 2008/95/EK védjegyrányelv és a 207/2009/EK közösségi védjegyrendelet rendelkezéseit, és ennek megfelelően nem alkalmazhat ezeken a termékeken a gépkocsigyártó által lajstromoztatott védjeggyel azonos megjelölést a gyártó engedélye nélkül. Vagyis nem fogadható el az az érvelés, hogy a védjeggyel ellátott alkatrész használata az egyetlen lehetőség arra, hogy visszaállítsák az összetett termék eredeti megjelenését.

D) A kínai *Huawei* cég az LD-nél ideiglenes intézkedés elrendelését kérte a kínai *ZTE* céggel szemben, miután a két vállalat nem tudott FRAND-feltételek mellett licencmegállapodást kötni egy drót nélküli, széles sávú technológiai szabványt megalapozó fontos szabadalommal (SEP) kapcsolatban. Az LD-nél egyidejűleg függőben voltak okos telefonra vonatkozó egyéb SEP-ügyek is, amelyekben a keresetet a *Motorola*, illetve a *Samsung* nyújtotta be.

Az LD ezekkel a nála függőben levő ügyekkel kapcsolatban előzetes véleményt kért a CJEU-tól, mégpedig nem tényekre vonatkozó részletes, hanem az SEP-vonatkozású ügyekkel kapcsolatos tágabb, általános véleményt.

A CJEU 2016. január 21-én adta meg a kért általános választ arra a kérdésre, hogy mikor számít uralkodó helyzettel való visszaélésnek az, ha egy harmadik feleknek FRAND-feltételekkel használatra felajánlott SEP-t birtokló vállalat ideiglenes intézkedést kér.

A CJEU válasza először a visszaélés klasszikus esetjogi definícióját idézi, és arra a tényre emlékeztet, hogy olyan jogok gyakorlása, amelyek egy szellemi tulajdon-jog részét képezik, önmagában nem képezhet uralkodó helyzettel való visszaélést, mert az utóbbira csak rendkívüli körülmények között kerül sor.

A CJEU válasza szerint a vizsgált esetben különleges körülmények lehetnek: (i) a szabadalom nélkülözhetetlensége; és (ii) az a tény, hogy az SEP-státusz csupán FRAND-feltételek melletti visszavonhatatlan licencmegállapodás ellenében érhető el. A CJEU nézete szerint „minthogy ezek a körülmények harmadik felek részéről azt a törvényes várakozást keltetik, hogy az SEP tulajdonosa valóban FRAND-feltételek mellett fog licenciát adni, az SEP-tulajdonos részéről ilyen feltételek mellett a licencadás elutasítása elvileg visszaélést képezhet az Európai Unió működéséről szóló szerződés (Treaty on the Functioning of the EU, TFEU) 102. cikke alapján.”

A következő kérdés, hogy hogyan lehet meghatározni a FRAND-feltételeket. A CJEU megközelítése szerint „a FRAND-feltételek alapján történő licencadásra vonatkozó visszavonhatatlan ajánlat nem tagadhatja ezeknek a jogoknak a lényegét, azonban igazolhatja a tulajdonos kötelezettségét, hogy megfeleljen a sajátos követelményeknek, amikor keresetet

indít az állítólagos bitorlók ellen a bíróság tiltó intézkedéséért vagy a termékek piacról való visszavonásáért.”

A válasz ezután a sajátos követelményeket azonosítja, vagyis azt, hogy a 102. cikk szerinti felelősség alól való mentesülés érdekében mi a teendő:

1. Az SEP-tulajdonosnak értesítenie kell az állítólagos bitorlót, vagy előzetes megbeszélést kell vele folytatnia.

2. Miután az állítólagos bitorlókinyilvánította készségét, hogy hajlandó licencmegállapodást kötni FRAND-feltételekkel, a szabadalomtulajdonosnak sajátos, írott ajánlatot kell adnia FRAND-feltételekkel történő licencadásra, pontosan megadva a royalty összegét és azt a módot, ahogyan a royaltyt számította. A bíróság nem bocsátkozik vitába arról, hogy mi tisztességes és mi nem.

3. Ezután a vélt bitorlónak válaszolnia kell a szabadalomtulajdonos ajánlatára az adott terület elismert kereskedelmi gyakorlata szerint és jóhiszeműen, mégpedig azonnal és írásban, a FRAND-feltételeknek megfelelő ellenajánlattal.

4. Ha a felek az ajánlat és az ellenajánlat után nem tudnak megegyezni, közösen kérhetik a rolyatynak egy független harmadik fél általi meghatározását.

5. A vélt bitorlók nem tiltható el attól, hogy kétségbe vonja a szabadalom érvényességét.

Az LD-nek a CJEU ítéletét is figyelembe vevő döntése 2016. első felében várható.

Az Európai Unió Szellemitulajdon-védelmi Hivatala (European Union Intellectual Property Office (EUIPO))

A közösségi védjegy tulajdonosok régi gyakorlata volt, hogy logóikat feketén és fehérben lajstromoztatták az EUIPO-nál (rég neve BPHH-nál), aminek következtében a logók bármilyen színben való használat esetén védve voltak. Az új szabály miatt azonban már nem célszerű ezt a gyakorlatot követni, mert az veszélyeztetheti a védjegyoltalmat. Egy logó ellen használat hiánya miatt indított törlési kereset valószínűleg eredményes lehet, ha a logót feketében és fehérben lajstromozták, de csak színesben használják. Hasonló a helyzet bitorlói per esetén, ha egy védjegy tulajdonosnak a korábbi használatot kell bizonyítania, és a logót feketében és fehérben lajstromoztatta, azonban csak színesben használta. Végül, ha egy logót feketében és fehérben lajstromoztak, a bitorlók bármilyen színben használhatják a védjegyet anélkül, hogy felelősségre vonástól kellene tartaniuk.

Az új szabály ismeretében célszerű, ha a védjegy tulajdonosok felülvizsgálják közösségi védjegy lajstromozásaikat, és új közösségi védjegyet olyan színben lajstromoztatnak, ahogy a logót legtöbbször használják. Egy színes védjegy új kérelem alapján való lajstromoztatásakor célszerű fontolóra venni a fekete-fehér lajstromozások megszüntetését.

Európai Unió Törvényszéke

A) A *Sony Computer Entertainment Ltd. v. OHIM*-ügyben az Európai Unió Törvényszéke (EU General Court, GC) részben törölt egy, „Vieta” szót tartalmazó ábrás közösségi védjegyet azon az alapon, hogy azt a 2007/2009 sz. rendelet 51(1) cikke szerint nem vették tényleges használatba.

A védjegy lajstromozott tulajdonosa Spanyolországban rendszeresen használta a védjegyet a lajstromozott áruk egy részével kapcsolatban, azonban a lajstromozottól eltérő alakban.

A GC azt vizsgálta, hogy a lajstromozott és a kereskedelmileg használt védjegy közötti különbség befolyásolta-e a védjegy megkülönböztető jellegét. Rámutatott, hogy az 51(1) cikk célja, hogy lehetővé tegye egy védjegy bizonyos módosításait kereskedelmi felhasználáskor, azonban hangsúlyozta, hogy a módosításoknak nem szabad megváltoztatniuk a védjegy megkülönböztető jellegét. A vizsgált esetben a módosítások csupán a védjegy ábrás elemeit befolyásolták, amelyeket a GC az általános benyomás szempontjából mellékesnek tekintett. Ennek eredményeként megállapította, hogy a védjegyet bizonyos áruosztályokban ténylegesen használták, és fenntartotta a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal részleges törlésre vonatkozó döntését, a fellebbezést pedig elutasította.

B) A *CareAbout v. OHIM*-ügyben a GC megállapította, hogy fennállna az összetévesztés valószínűsége a lajstromoztatni kívánt KERASHOT szóvédjegy és egy lajstromozott, a „kerasol” szót tartalmazó ábrás védjegy között.

A védjegyek által védett áruk hasonlóak (hajkrémek és hajkészítmények) voltak. A védjegyek hasonlóságával kapcsolatban a GC megállapította, hogy átlag feletti a hangzási hasonlóság. Mindkét védjegy kezdő „kera-” része kelti fel elsősorban a fogyasztók figyelmét. Ezért átlag feletti lenne a hangzási hasonlóság az olyan érintett spanyol fogyasztók esetében, akik beszélnek angolul, és helyesen ejtik a „shot” szót. Az angolul nem beszélő spanyol fogyasztók számára a hangzási hasonlóság kisebb.

A GC azt is megállapította, hogy átlagos mértékű a védjegyek hasonlósága. Fogalmilag nem lehetett hasonlóságot megállapítani. Végül a GC arra a következtetésre jutott, hogy a vizuális és a hangzási hasonlóság miatt a fogyasztók a védjegyeket összetévesztenék. Ezért helybenhagyta a BPHH fellebbezési tanácsának a döntését, és a védjegybejelentést elutasította.

C) A GC úgy döntött, hogy a *Lacoste* sportruházatvédjegy „erősen disztinktív” krokodil logója meggátolhat egy lengyel vállalatot abban, hogy hasonló logót lajstromoztasson közösségi védjegyként (Community Trade Mark, CTM).

Egy 2015. szeptember 30-i döntésében a GC kimondta, hogy a lengyel *Mocek and Wenta* vállalat számára nem engedélyezhető közösségi védjegy egy kajmán, vagyis a Közép- és Dél-Amerikában található, az aligátorokkal és krokodilokkal közeli rokonságban álló hulló ábrázolására.

A lengyel vállalat 2007-ben nyújtott be kérelmet a Belső Piac Harmonizálási Hivatalnál egy közösségi védjegy lajstromozása iránt, ami ellen a Lacoste azonnal felszólalt krokodil logójára engedélyezett CTM-je alapján. A védjegybejelentés, amely egy kék teremtményt ábrázol, amelynek a testét a „kajman” szó helyettesíti, táskákat, ruházati cikkeket és lábbeliket felölelő árukra vonatkozik.

A BPHH felszólalási osztálya helyt adott a Lacoste felszólalásának, és elutasította a lengyel bejelentő védjegylajstromozási kérelmét. A Mocek és Wenta ezután a GC-nél kérte a döntés érvénytelenítését.

A GC döntése megállapította, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy „legalább átlagos mértékű hasonlóságot mutat a Lacoste védjegyével, minthogy mindkettőnek a képletes elemei „egy krokodilszerű hullőre utalnak”.

A bíróság szerint a hangzási szempont nem mérvadó, mert a Lacoste logóvédjegye nem tartalmaz semmilyen szóelemet. A bíróság hozzátette: „Figyelembe véve azt a vitathatatlan tény, hogy a Lacoste védjegye használat révén bőrárúkra, ruházati cikkekre és lábbelikre erős megkülönböztető jellegre tett szert, a bíróság azon a nézeten van, hogy az ilyen típusú árukkal kapcsolatban fennáll az összetévesztés valószínűsége. A bíróság különösen tekintetbe veszi, hogy a Mocek és Wenta kajmánábrázolása a Lacoste krokodilábrázolásának változataként fogható fel, és az utóbbi széles körben ismert a közönség számára.”

A fentiekre tekintettel a GC döntése megállapította, hogy a lengyel bejelentő védjegykérelmére nem engedélyezhető CTM.

D) A *Smiley Company* (Smiley) szív alakú szemekkel megrajzolt háromdimenziós nevető arcot kívánt lajstromoztatni a BPHH-nál. A bejelentés elutasítása után a Smiley a BPHH fellebbezési tanácsánál nyújtott be fellebbezést, amely megállapította, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy nem bír megkülönböztető jelleggel a megjelölt árukkal (különböző élelmiszerek) kapcsolatban, vagyis a Smiley itt is elutasításra talált.

Ezután a Smiley a GC-hez fordult, amelynek 2015. október 7-én kelt döntése megállapította, hogy díszítőelemekkel szépített geometriai alakok használata ilyen áruk esetében általánosnak volt tekinthető. Az érintett fogyasztók azonban a védjegy alapján nem tudták azonosítani az áruk eredetét. Ezért a GC is elutasította a Smiley lajstromozási kérelmét.

E) A GC új megvilágításba helyezi egy híres védjegy a közösségi védjegyrendelet (KVR) 8.5 cikke szerinti bitorlásának kérdését, és különösen azt a követelményt, hogy a közönségnek kapcsolatot kell találnia a védjegyek között.

A francia *Editions Quo Vadis* (EQV) a KVR 8.1b cikkére hivatkozva összetévesztés valószínűsége alapján és a 8.5 cikkre hivatkozva híres QUO VADIS védjegyének bitorlása alapján felszólalt egy *Hernandez* nevű fél QUO VADIS közösségi védjegybejelentése ellen. Az EQV védjegyét többek között naptárakra lajstromozták, míg a Hernandez alkoholos italokra és bor árusítására kérte védjegye lajstromozását.

A felszólalás visszautasítása után az EQV a KVR 8.5 cikke alapján fellebbezést nyújtott be a GC-nél arra hivatkozva, hogy a közönség kapcsolatot látna a védjegyek között, és hogy

az alkohol által kölcsönzött negatív mellékjelentés káros gondolattársításokhoz vezethetne védjegyével kapcsolatban, továbbá hogy a francia törvény miatt a kifogásolt védjegy lajstromozása korlátozná a védjegyvel kapcsolatos kommunikációs képességet és szabadságot.

A francia közegészségügyi törvény L.3323-2 és következő cikkei valóban szigorú korlátozásoknak vetik alá az alkoholos italok közvetlen vagy közvetett hirdetését. A közvetett hirdetés az alkoholos terméktől eltérő termék olyan hirdetését jelenti, ahol a védjegy használata felhívja a figyelmet az alkoholos italokra. A felszólaló olyan francia bírósági döntésekre hivatkozott, amelyek megállapítják, hogy az alkoholos italok hirdetését szabályozó törvény miatt egy alkoholos italokra vonatkozó védjegybejelentés benyújtása akadályozná egy nem hasonló árukra, például illatosított gyertyákra vonatkozó korábbi védjegy használatát. Franciaországban ez a későbbi védjegy törlését igazoló védjegyjogok megsértését jelenti, ami független a védjegy hírnevétől.

A GC először megállapította, hogy a 8.5 cikk alkalmazásához a következő négy halmazati követelményt kell kielégíteni: (i) lajstromozott és híres korábbi védjegy; (ii) a védjegyek azonossága vagy hasonlósága; (iii) hírnév az adott területen; és (iv) megfelelő ok nélküli használat. Ezek együtt károsítják a védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét, vagy pedig tisztességtelen hasznot tesznek lehetővé a védjegy megkülönböztetőképessége vagy hírneve alapján.

A felszólaló fellebbezésének elutasítása előtt a GC megállapította, hogy ha a közönség nem hoz létre kapcsolatot a bizonyos mértékig hasonló védjegyek között, de azokat nem is téveszti össze, a későbbi védjegy használata valószínűleg nem okoz kárt. Így egy kapcsolat létrehozása kötelező előfeltétel. Ezután a GC arra a következtetésre jutott, hogy bár a védjegyek azonosak voltak, a közönség nem tudott közöttük kapcsolatot feltételezni a jelzések átlagos megkülönböztetőképessége, a megcélzott közönség, valamint a termékek és szolgáltatások jellegének, céljának és használatának a teljes különbözősége miatt, ami meggátolja az átfedést. Mindezek következményeként a bejelentett védjegy használata valószínűleg nem okozna semmiféle kárt.

A korábbi védjegy hírnevének károsodásával kapcsolatban a GC megjegyezte azonban, hogy a bor nem feltétlenül hat károsan egy védjegy hírnevére, és hogy a kellő ok nélküli használat a bejelentő viselkedésének, nem pedig a nemzeti törvénykezésnek a következménye.

A fentiek miatt a GC megerősítette a fellebbezési tanács döntését. A híres védjegyekkel való kapcsolat szigorú megítélése korlátozza az oltalom terjedelmét, és gátolja abszolút jogok adását a híres védjegy tulajdonosának még sajátos nemzeti korlátozások megléte esetén is.

F) A *Hikari Miso Co. Ltd.* (Miso) v. *OHIM*-ügyben a GC egyetértett a BPHH fellebbezési tanácsával abban, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége a lajstromoztatni kívánt *HIKARI* szóvédjegy és az azonos szóból álló korábbi angol védjegy között.

A GC megállapította, hogy az áruk között csak kisfokú hasonlóság észlelhető. Világos hasonlóság áll fenn annyiban, hogy mindkét védjegy árujegyzékében vannak olyan élelmiszerek, amelyek a japán konyha részét képezik. Míg azonban a lajstromozott védjegy olyan

rízre vonatkozik, amely Európában használt termék, de nem része az ázsiai konyhának, és szilárd alakban fogyasztják, addig a lajstromoztatni kívánt *Miso* terméket ízesítésre használják számos egyéb alakban; így a termékek közötti hasonlóság általában csekély mértékű. Ennek ellenére, minthogy a védjegyek azonosak, mégis fennáll az összetévesztés valószínűsége, és ezért a GC a védjegybejelentést elutasította.

Finnország

A) A finn Alkotmányügyi Bizottság 2015. november 17-én javaslatot tett Finnország csatlakozására az Egységes Szabadalmi Bíróságra (Unified Patent Court, UPC) vonatkozó egyezményhez. A parlament 2015. decemberben jóváhagyta a ratifikálást, és *Sauli Niinistö* elnök 2016. január 8-án aláírta a ratifikációs törvényt. Ezzel Finnország kilencedikként ratifikálta az UPC-egyezményt.

B) A MAO 491/15 sz. ügyben a Finn Kereskedelmi Bíróság azt a kérdést döntötte el, hogy az *Abloy* cég Finnországban védjegyként lajstromoztathatja-e a „12” számot fém ajtókilincsekre a 12. áruosztályban és nem fém ajtókilincsekre a 20. áruosztályban.

Ezzel szemben a MAO 492/15 sz. ügyben arról kellett döntenie, hogy *KappAhl Sverige* (KappAhl) nemzetközileg lajstromozott „1953” védjegye lajstromozható-e Finnországban a 18., 25. és 35. áruosztályban többek között ruházati cikkekre, lábbelikre és védősisakokra, valamint ilyen áruk eladására.

A Finn Szabadalmi és Védjegy hivatal megkülönböztetőképesség hiányára hivatkozva mindkét kérelmet elutasította, megállapítva, hogy a lajstromoztatni kívánt jelzések csupán számokból állnak.

Az *Abloy* szerint a „12” jelzés egy adatszámot képez, amely az ajtókilincs gyártóját jelzi, azonban a hivatal azzal érvelt, hogy ezt a jelzést a termék minőségének vagy árának a megjelöléseként is lehet érteni, ezért az nélkülözi a megkülönböztetőképességet.

Az „1953” megjelöléssel kapcsolatban a hivatal arra utalt, hogy az időpontként fogható fel, amely azt jelzi, hogy mikor alapították a KappAhl-t, vagy mikor indult meg az áruk gyártása. A KappAhl azzal érvelt, hogy ilyen alapon nem lehet elutasítani védjegybejelentését, és hogy a jelölés nem leíró jellegű a bejelentés által védett árukra és szolgáltatásokra.

A bíróság mindkét ügyben az Európai Unió Bíróságának az *Agencja Wydawnicza Technopol v. OHIM*-ügyben hozott döntésére hivatkozott, amelyben az „1000” megjelölésnek a 16. áruosztályban közösségi védjegyként való lajstromozási kérelméről határozott. E döntés szerint az a tény, hogy a lajstromoztatni kívánt megjelölés csupán egy szám, nem akadály a lajstromozásnak, és az a tény sem akadály, hogy a megjelölés grafikai módosítások nélküli szám (vagyis nélkülözi a kreatív/művészi stilizálást). A leíró jelleggel kapcsolatban azonban a CJEU megállapította, hogy a védjegy bejelentésekor nem szükséges a számot leíró módon használni – elegendő, ha a szám ilyen célokra használható. Továbbá a csupán számokból álló megjelölések például mennyiséget jelenthetnek. Ez a védjegybeje-

lentes elutasításának érvényes okát képezheti, ha észszerű azt feltételezni, hogy (az érintett közönség szerint) az ilyen szám által jelzett mennyiség jellemzi a védjegybejelentés által fedett árukat vagy szolgáltatásokat.

A Finn Kereskedelmi Bíróság azonban nem találta valószínűnek, hogy az érintett közönség észszerűen azt gondolná, hogy az árukat 1953-ban gyártották. Szerinte ha az árukat csomagokban árusítják, 12 egy szokásos mennyiség; ajtókilincseket lehet ilyen csomagokban eladni. Továbbá egy ajtókilincs ára könnyen lehet 12 EUR. A CJEU fenti bírói gyakorlata alapján nem lényeges, hogy az ajtókilincseket valóban 12-es csomagokban árusítják, vagy hogy az ajtókilincs ára 12 EUR. A bíróság megállapította, hogy a 12-es szám jellemzi az ajtókilincsek mennyiségét és árát, és ezért leíró jellegű, aminek következtében nem lehet lajstromozni. A döntés ellen az Abloy fellebbezett.

Az „1953”-as számot a Finn Kereskedelmi Bíróság évszámnak tekintette, ami azonban önmagában nem ok az elutasításra. Miként a hivatal jelezte, 1953 lehet az az év, amikor a KappAhl céget alapították, vagy amikor megindították a kérdéses áruk gyártását, azonban az ilyen tények nem jellemzik a lajstromoztatni kívánt védjegy által érintett árukat vagy szolgáltatásokat. A bíróság nem találta valószínűnek, hogy az érintett közönség ténylegesen azt gondolná, hogy az árukat 1953-ban gyártották, és megállapította, hogy az „1953” nemzetközi védjegy nem leíró jellegű, és lajstromozható.

Itt megjegyezzük, hogy a bíróság három bírója közül az egyik nem volt azonos véleményen, és megállapította, hogy dátumokat általánosan használnak ruházatokon (például egy ing ábrás elemeként), aminek következtében a finn fogyasztók a megjelölést nem fogják fel védjegyként a KappAhl áruin és szolgáltatásain.

Hollandia

Egy 2016. februári döntésében a Hágai Fellebbezési Bíróság arra a megállapításra jutott, hogy megtévesztő hasonlóság áll fenn a Lacoste 3. áruosztályban (többek között) kozmetikai termékekre lajstromozott, krokodilt ábrázoló védjegye és az azonos termékekre lajstromozott EAU CROCO (krokodilvíz) szóvédjegy között.

Az ügy háttere, hogy egy holland vállalat a Holland Védjegy hivatalnál kérelmet nyújtott be az EAU CROCO védjegy lajstromozása iránt. Ez ellen a Lacoste felszólalt elsősorban azon az alapon, hogy közösségi ábrás védjegye van egy krokodilábrázolásra.

A bíróság ítéletét arra alapozta, hogy fogalmi hasonlóság van a két védjegy között. Kozmetikai készítmények, így illatszerek esetén az „eau” elemet (amely franciául vizet jelent) az EAU CROCO védjegyben a vásárlóközönség illatszerre vonatkozóként értheti annak következtében, hogy ez a kifejezés előfordul az „eau de cologne” és az „eau de toilette” kifejezésben is; így ez az elem leíró jellegű. Az uralkodó elem az EAU CROCO szóvédjegyben a „croco” szó, amelyet kétségtelenül krokodilra utalóként fognak értelmezni. Ezért a bíróság szerint a Lacoste ábrás védjegye egyértelműen egy krokodil fogalmára utal. Ezen az alapon

ügy döntött, hogy a két védjegy fogalmilag hasonló. A felek megegyeztek abban, hogy nincs vizuális hasonlóság.

A bíróság érdekes módon érintette azt a kérdést is, hogy a védjegyek hangzásilag hasonló-e, utalva az Európai Unió Törvényszékének egy 2015. szeptember 30-i döntésére (Case T 346/13), amely jelenleg függőben van az Európai Unió Bírósága előtt. Ebben az ügyben a GC ügy döntött, hogy ábrás védjegyek esetén nincs szükség hangzási hasonlóság figyelembevételére, mert a képeket nem lehet kiejteni, vagyis csupán a vizuális vagy fogalmi hasonlóság játszik szerepet. Ezért a Hágai Fellebbezési Bíróság nem foglalkozott a hangzási hasonlósággal, de utalt a CJEU egy 1999. június 22-i döntésére (C-342/97), amely megállapította, hogy védjegyek esetében fennállhat az összetévesztés valószínűsége akkor is, ha azok csak egy vonatkozásban (vagyis fogalmilag, vizuálisan vagy hangzásilag) hasonlóak.

A bíróság úgy döntött, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége, mert maguk a védjegyek fogalmilag nagyon hasonlóak, a termékek azonosak, és a Lacoste ábrás védjegye komoly hírnévnek örvend. Ezért tényleges kockázata van annak, hogy az érintett fogyasztók az EAU CROCO védjegyet viselő termékekről azt fogják gondolni, hogy azok a Lacoste-parfümökkel azonos eredetűek.

India

A) Az Indiai Szabadalmi Hivatal 2015. augusztus 21-én a szoftvertárgyú találmányokra vonatkozó irányelveket adott ki, amelyekről azonban a szakmának az volt a véleménye, hogy korlátozzák a fejlődést. A szakmai körökkel folytatott konzultáció és a külföldi megoldások vizsgálata után a hivatal 2015. december 14-én rendeletet adott ki, amellyel az irányelveket függőben tartotta, majd 2016. február 19-én a számítógéppel kapcsolatos találmányokra vonatkozó módosított irányelveket publikált. Ezek tiltják a tisztán szoftveralapú találmányok szabadalmazását, de nagyon sajátos követelmények között – amelyeket az alábbiakban foglalunk össze – a szoftvertárgyú találmányok is szabadalmazhatók:

1. Az igénypontok világosan legyenek megszövegezve, és egyértelműen azonosítsák a tényleges hozzájárulást a technika állásához.

2. Ha a hozzájárulás csupán matematikai vagy üzleti módszerrel vagy algoritmussal kapcsolatos, az igénypont nem szabadalmazható.

3. Ha a hozzájárulás a számítógépprogramok területére esik, ellenőrizni kell, hogy egy új hardverrel kapcsolatban igénylik-e, és további lépésekben kell meghatározni a találmány szabadalmazhatóságát. A számítógépprogram önmagában sohasem szabadalmazható, vagyis ha a hozzájárulás csupán a számítógépprogramban rejlik, az igénypontot meg kell tagadni. Ha a hozzájárulás mind a számítógépprogramban, mind a hardverben rejlik, a szabadalmazhatóságot további lépésekben kell vizsgálni.

B) India kormánya 2015. július 31-én tájékoztatást adott ki, hogy a vizsgálatlan szabadalmi bejelentések számának csökkentése érdekében 459 további szabadalmi elővizsgálót

vesznek fel a szabadalmi hivatalok, aminek révén a jelenlegi 5-6 év helyett 15 hónapra kívánják csökkenteni a szabadalom engedélyezésének időtartamát. Emellett az újdonságvizsgálatot részben külső vállalatokkal fogják elvégeztetni. Szerződéses alapon 263 szabadalmi elővizsgálót alkalmaztak a rendszer gyorsítása érdekében. Továbbá 12 hónapról 6 hónapra csökkentették azt az időtartamot, amely alatt a bejelentőnek meg kell válaszolnia a hivatali végzéseket.

A hivatal munkaterhelésének csökkenését várják attól az intézkedéstől is, hogy 2015 novemberében eltörölték azt a díjat, amelyet a szabadalmi bejelentések visszavonása esetén kellett fizetni.

Az iparfejlesztési minisztérium bejelentette, hogy a védjegybejelentések vizsgálatához jelenleg szükséges 13 hónapot egy hónapra kívánják csökkenteni. A védjegybejelentések lajstromozásához szükséges időtartamot a jelenlegi 15-18 hónapról 4 hónapra szándékoznak csökkenteni.

C) A vizsgált ügy 1996-ban kezdődött, amikor a *Roche* Indiában szabadalmi bejelentést nyújtott be, amelyre 2007-ben 196 774 számmal ('774-es) szabadalmat kapott. Ennek 1. igénypontja a következő szövegű volt:

„A képletű új [6,7-bisz(2-metoxietoxi)kinazolin-4-il]-(3-etinilfenil)amin-hidroklorid vegyület”.

Ez a vegyület az „erlotinib-hidroklorid”, amely a szabadalom oltalmi köre alá eső számos polimorf alakban létezhet.

A Roche később, 2002-ben a 6 900 221 sz. amerikai szabadalom alapját képező amerikai bejelentés alapján egy másik bejelentést is benyújtott Indiában. Ezt az indiai bejelentést a szabadalmi hivatal elsősorban a *Cipla* felszólalása alapján 2008 decemberében elutasította.

A Roche Indiában az erlotinib-hidroklorid B polimorfját hozta forgalomba *TARCEVA* névvel.

A Roche 2008 januárjában indított bitorlási pert, amikor a *Cipla* bejelentette, hogy az erlotinib generikus verzióját szándékszik piacra vinni tablettánként 1600 rúpia áron, szemben a Roche által forgalmazott tabletták 4800 rúpia árával. A *Cipla* azt állította, hogy nem bitorolta a Roche szabadalmát, mert ő a Roche által védett termék polimorf alakját árusította.

A Delhi Felsőbíróság (Delhi High Court, DHC) egyesbírója közérdekre hivatkozva elutasította a Roche ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmét, mert a *Cipla* olcsóbb generikus terméke könnyebben hozzáférhetővé tenné Indiában ezt az életmentő gyógyszert. Bár a *Cipla* kétségbe vonta a Roche szabadalmának az érvényességét, az egyesbíró megállapította, hogy Roche bizonyítékai alapján első pillantásra kitűnik, hogy a *Cipla* bitorol. Ugyanakkor a bíró azt is megjegyezte, hogy a *Cipla* „hihető módon vonta kétségbe a Roche szabadalmának érvényességét”.

A DHC döntése ellen mindkét fél a két bíróval ítélkező Divíziós Tanácshoz (Division Bench, DB) fellebbezett. A DB előtt a Roche vesztett. Ez a bíróság nemcsak fenntartotta a

DHC megállapításait, hanem a Roche-t még bírság fizetésére is kötelezte lényeges szabadalmi információ elhallgatásáért. Emellett nem állapított meg első pillantásra nyilvánvaló bitorlást, mert úgy tűnt számára, hogy a Roche szabadalmának oltalmi köre nem terjed ki a Cipla generikus termékére, sőt a Roche szabadalmát érvényesség hiánya miatt megtámadhatónak tekintette.

A Roche a DB döntése ellen a legfelsőbb bírósághoz (Supreme Court, SC) folyamodott, amely azonban elutasította a fellebbezést, és elrendelte, hogy gyorsítsák meg a DHC előtt folyamatban levő eljárást. Rendelkezéséhez azt is hozzáfűzte, hogy a DHC-t semmiben nem köti a DB döntése.

Ezt követően a DHC 2012. szeptember 7-én elutasította a Roche ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmét, mert azt állapította meg, hogy a Cipla nem bitorolta a Roche szabadalmát.

A DHC döntése ellen mindkét fél fellebbezést nyújtott be a DB-nél. A DB elutasította a Cipla arra irányuló kérelmét, hogy semmisítse meg a Roche szabadalmát, és a következő megjegyzéseket tette az igénypont oltalmi körével és a termékek összehasonlításával kapcsolatban:

- A Roche '774-es szabadalmának igénypontja elég tág, vagyis egyértelműen nem korlátozódik az erlotinib-hidroklorid valamelyik polimorfjára, hanem magára az erlotinib-hidrokloridra vonatkozik. Ez a vegyület számos polimorf alakban létezhet, amelyek mindegyike e szabadalom oltalmi körébe esik.

- Minthogy a Cipla terméke kétségtelenül az erlotinib-hidroklorid egy sajátos polimorf alakja, a Cipla egyértelműen bitorolja a '774-es szabadalmat.

- Az egyesbíró helytelenül következtetett arra, hogy a Cipla terméke nem esik a Roche '774-es szabadalmának oltalmi köre alá, vagyis, hogy a Cipla nem bitorol.

- A bíróság nem tartja helyesnek az egyesbíró által elfogadott összehasonlító módszert, mert helytelen egy termékszabadalom bitorlása esetén röntgendiffrakciós módszerrel meghatározni, hogy a versengő termékek azonos jellegűek-e. A helyes vizsgálati módszer a bitorlás megállapítása céljából Cipla termékének összehasonlítása a Roche szabadalmi igénypontjaival, amit az egyesbíró nem tett meg, és ez is hibának tűnik.

Végül a DB elutasította a Roche ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmét, mert szabadalma 2016 márciusában lejár. Azonban a DB elrendelte, hogy a Cipla adjon számot generikus termékének gyártásáról és eladásáról, hogy meg lehessen állapítani a bitorlásból származó hasznát.

A Cipla a DB döntése ellen ismét az SC-hez nyújtott be fellebbezést.

D) A veszélyes Zika-vírus terjedése a védjegyvilágot is elérte.

A gépkocsigyártó *Tata Motors* (Tata) ZICA névvel kívánta az Új-Delhiben 2016. februárban tartandó gépkocsi-kiállításon bemutatni egyik új modelljét. A Tata igen szerencsésnek találta ezt a névválasztást, és hetekkel korábban erős értékesítési kampányt indított, benne a futballzseni *Lionel Messit* ábrázoló reklámhirdetésekkel. Mindezek ellenére a Tata vezetése a

név megváltoztatása mellett döntött, mert úgy gondolta, hogy a névhez tapadó kellemetlen asszociációk a sikeres kampány ellenére súlyosan ártanának a kocsi értékesítési eredményeinek.

E) A *Larsen and Toubro Ltd.* (L&T) a DHC-nél bitorlási pert indított a *Lachmi Narain Traders* (Lachmi) ellen. 2015. november 1-jén kiadott ítéletében a bíróság az L&T javára döntött.

Az ügy előzménye, hogy az L&T Indiában különböző áruosztályokban lajstromoztatta a LARSEN & TOUBRO és az L&T védjegyet. 2003 júniusában tudomására jutott, hogy a Lachmi elektromos áruin, ideértve elektromos elosztórendszereket és árammegszakítókat, márkanevként használja az L&T és az WLENTE szót. Ezt követően az L&T megszüntetésre és elállásra felszólító levelet küldött a Lachminak, az azonban nem tett eleget ennek a felszólításnak.

Miután az L&T a DHC-nél bitorlási pert indított ellene, a Lachmi a bíróságon azzal védekezett, hogy 2001 áprilisa óta a Lachmi Narain Trades névvel folytatnak kereskedelmi tevékenységet, és 2001. április 17-én kérték az Indiai Védjegyhatálynál a nevük kezdőbetűiből képezett L&T rövidítés lajstromozását. Ezt követően kezdték el ennek a márkanevnek a használatát elektromos eszközökön. 2002-ben a felperes képviselője találkozott az alperessel, amikor megállapodtak abban, hogy az alperes megváltoztatja a miniatűr áramkör-megszakítók színét és csomagolását, ami meg is történt. A felperes belenyugodott abba, hogy az alperes 2001. április óta használja az LNT/ELENTE márkanevet, amely egyébként nem is hasonlít a felperes által használt L&T védjegyehez.

A DHC döntése megállapította, hogy az alperes megtévesztően hasonló védjegyeket használt, amivel becsapta a fogyasztókat.

A per késedelmes megindításával kapcsolatos kifogással kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy valahányszor egy személy egy lajstromozott védjeggyel kapcsolatban vétséget követ el, a védjegytulajdonosnak mindannyiszor joga van ez ellen kifogást emelni.

A fentiek alapján a DHC tartósan eltiltotta az alperest az LNT és az ELENTE megjelölés vagy a felperes L&T védjegyéhez megtévesztően hasonló egyéb védjegyek használatától.

Izrael

A) Az Izraeli Szabadalmi Hivatal korábbi igazgatója 2010-ben olyan körlevelet adott ki, amelyben megtiltotta egy megosztott bejelentésből további megosztott bejelentés benyújtását.

A hivatal jelenlegi elnöke, *Asa Kling* megállapította, hogy a korábbi gyakorlathoz vezető körülmények megváltoztak, és ezért törölte a 2010. évi döntést. Ennek indokolásában arra is hivatkozott, hogy a hivatal vezetőjének kötelessége időnként felülvizsgálni az adminisztratív irányelveket. Továbbá arra is hivatkozott, hogy az Európai Szabadalmi Hivatal, valamint

az amerikai, az ausztrál és a japán szabadalmi hivatal lehetővé teszi másodlagos megosztott bejelentések benyújtását.

A fentiekre tekintettel Kling elnök 2016. januárban módosított irányelveket adott ki, amelyek megengedik másodlagos megosztott bejelentések benyújtását Izraelben.

B) Az elsőfokú bíróság *Roi Peert* (Peer) hathónapi közösségi szolgálatra és 150 000 sékel bírság megfizetésére kötelezte hamisított Viagra pirulák árusításáért, amelyekről azt állította, hogy alkalmasak impotencia kezelésére, de az eladáshoz nem kívánt orvosi receptet, és a pirulákat eredeti csomagolás nélkül árusította. Ezzel védjegybitorlást követett el.

A döntés ellen Peer a kerületi bíróságnál nyújtott be fellebbezést, amely a bírság összegét helybenhagyta, azonban az érvényes büntetést tíz hónap tényleges börtönbüntetésre változtatta, tekintettel az elkövetett bűncselekmény súlyosságára, és külön meghagyva, hogy az elítéltet megfelelően biztonságos intézményben tartsák fogva.

A döntés ellen Peer a legfelsőbb bíróságnál keresett jogorvoslatot. Az azonban azt állapította meg, hogy az adott esetben nincs elegendő jele annak, hogy a fellebbezőt a társadalom hasznos tagjává lehetne változtatni, ha nem ítélik börtönbüntetésre. Bűncselekményeit sorozatosan követte el, és kapzsisága károsan befolyásolhatta volna a közérkölcset, ezért elutasította a fellebbezést.

Kanada

A) A *Markush-csoportok* Kanadában az alábbi formában határozzák meg az igényelt tárgyat:

„A-t, B-t és C-t tartalmazó csoport (the group consisting of A, B and C) vagy „egy tag kiválasztva az A-t, B-t és C-t tartalmazó csoportból (a member selected from the group consisting of A, B and C).”

A kanadai szabadalmi törvény nem foglalkozik konkrétan Markush-csoportokkal, de kitér az igényelt változatokra a következőképpen:

27(5) Nagyobb biztonság érdekében, ahol egy igénypont egy találmány tárgyát lehetőségeként adja meg, mindegyik lehetőség egy külön igénypont a 2.28.1–28.3 és a 78. 3 cikk céljára.

A szabadalmi törvénynek ezek a cikkei a szabadalmazhatóság érdemi követelményeire, így a hasznosságra, az újdonságra és a nem kézenfekvőségre vonatkoznak.

Az *Abbott Laboratories v. Canada (Minister of Health)* (Abbot I)-ügyben a Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) megkülönbözteti a Markush-csoportokat a vagylagos lehetőségektől, és a Markush-igénypontot a teljes csoportra vonatkozó igénypontként határozza meg. Az Abbot I-ügyben az FC arra a következtetésre jutott, hogy a teljes Markush-igénypont érvénytelen volt, mert a Markush-csoportban felsorolt egyes (de nem az összes) oldószerek nélkülözték a hasznosságot.

A szabadalmi törvény 27(5) cikke úgy értelmezhető, hogy ha az Abbott I-ügyben az oldószereket Markush-csoport helyett alternatívaként határoznák meg, akkor minden egyes oldószer egy különálló igénypont lenne, és a hasznossággal rendelkező oldószerekre vonatkozó igénypontok még érvényesek lehetnének. Ha a 27(5) cikknek ez az értelmezése helyes lenne, akkor Kanadában az alternatívák erősebbek lehetnének, mint a Markush-igénypontok.

Az *Abbott Laboratories v. Canada (Minister of Health)* (Abbott II)-ügyben az FC ugyanazt a Markush-igénypontot vizsgálta, mint az Abbott I ügyben, és megállapította, hogy még ha az igénypontot a 27(5) cikkben foglalt alternatívaként szövegeznék is meg, az egész igénypont akkor is érvénytelen lenne, ha az alternatívák egyike nem lenne szabadalmazható. A bíróság úgy jutott erre a következtetésre, hogy a 27(5) cikket mint „lényegileg szabadalmi bejelentés céljára szolgáló adminisztratív rendelkezést” jellemezte.

Az Abbott I- és az Abbott II-döntés együtt arra enged következtetni, hogy Kanadában mind a Markush-igénypontok, mind az alternatívákra vonatkozó igénypontok teljesen használhatatlanok, ha érvénytelen kiviteli alako(ka)t foglalnak magukban.

Másrészről az újabb *Eli Lilly v. Mylan*-döntés arra utal, hogy a Markush-szövegezés jobb választás lehet. Ebben a döntésben az FC a 2 226 784 sz. kanadai szabadalom 2. igénypontját vizsgálta, amely a következő szövegű:

2. Gyógyászati kompozíció merevedési zavar gyógyító vagy megelőző kezelésére hím állatban, amelyre jellemző egy vegyület kiválasztva az alábbi csoportból:

[tadalafil] vagy annak egy fiziológiailag elfogadható sója vagy szolvátja

és

[3-metil-tadalafil] vagy annak egy fiziológiailag elfogadható sója vagy szolvátja egy gyógyászatilag elfogadható hígítószerrel vagy hordozóval együtt.

A fenti igénypontban a szögletes zárójelben szereplő „tadalafil” és „3-metil-tadalafil” a bonyolultabb képletek helyett áll.

A Mylan azzal érvelt, hogy a 3-metil-tadalafil nélkülözötte az újdonságot, ezért a CA azt vizsgálta, hogy a 3-metil-tadalafil hasznosságának a hiánya befolyásolná-e a 2. igénypont érvényességét. Minthogy a 2. igénypont „csoportból kiválasztva” szövegezést használ, és a csoport különböző vegyületekből áll, amelyeket az „és” szó köt össze, a bíróság Markush-igénypontként, vagyis nem alternatívákra irányuló igénypontként jellemezte, amelyre vonatkozik a szabadalmi törvény 27(5) cikke.

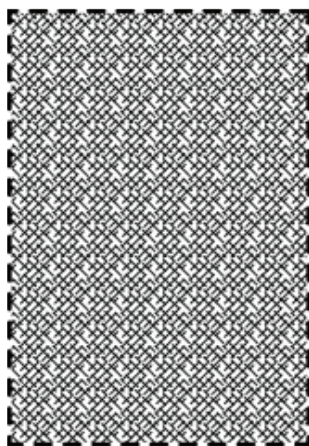
Az Abbott II-döntésben az FC megismételte a 27(5) cikkel kapcsolatban adott korábbi értelmezését, vagyis azt, hogy ha egy igénypont alternatívákat határoz meg, akkor az egész igénypont hibás, ha az alternatívák egyike érvénytelen. Minthogy a 2. igénypont Markush-formájú, vagyis nem vonatkozik alternatívákra, a bíróság arra következtetett, hogy a 27(5) cikk nem vonatkozik rá, és hogy a 2. igénypont nem lenne érvénytelen hasznosság hiánya miatt még akkor sem, ha a 3-metil-tadalafil nélkülözná a hasznosságot. Ezért a bíróság nem döntött arról, hogy a 3-metil-tadalafil új-e. Úgy tűnik, hogy az *Eli Lilly v. Mylan*-döntés

ellentmond az Abbott I-döntésnek, amelyben az FC elutasított egy Markush-igénypontot, amely egyaránt tartalmazott érvényes és érvénytelen kiviteli alakokat.

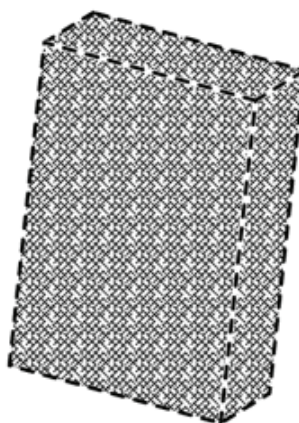
Az *Eli Lilly v. Mylan*-döntés ellen fellebbezést nyújtottak be a Szövetségi Fellebbezési Bíróságnál (Federal Court of Appeal), amely tisztázhatja a Markush-csoportokat tartalmazó igénypontok jelentését és a 27(5) cikk hatását.

B) A Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Federal Court of Appeal, FCA) a *Rothmans Benson & Hedges Inc. (RBH) v. Imperial Tobacco Products Limited* (ITP)-ügyben 2015. május 1-jén hozott döntésében megerősítette azt az elvet, hogy egy tárgy felületén – ideértve a termék csomagolását is – alkalmazott egyetlen szín lajstromozható védjegyként.

Ennek a döntésnek az ITP által benyújtott két védjegybejelentés képezte az alapját, amelyek cigarettacsomagolásokon síkban és 3D alakban alkalmazott narancsszínre vonatkoztak. Az RBH mindkét bejelentés ellen felszólalt azon az alapon, hogy az azokhoz benyújtott alábbi

1 317 127 sz. bejelentés

1 317 128 sz. bejelentés

– minták nem voltak a védjegyek pontos ábrázolásai a kanadai védjegy törvény követelményei szerint, tekintettel például egészségügyi intések jelenlétére, és

– mintákat az ITP nem használta ténylegesen védjegyekként, a csomagoláson egyéb anyag vagy védjegyek jelenlétére tekintettel.

A Felszólalási Tanács (Opposition Board, OB) és az FC mindkét felszólalási okot elutasította. Ezért az RBH az FCA-nál nyújtott be fellebbezést, amelyet azonban ez a bíróság is elutasított.

Döntésében az FCA megerősítette az OB és az FC megállapításait a következő pontokban.

– A mintákat helyesen ábrázolták a bejelentésekben. Jóllehet a piacon a csomagolásokon egészségügyi intések és egyéb dolgok is megjelentek, a bejelentések ennek ellenére helyesen ábrázolták az igényelt védjegyet, nevezetesen a csomagolás látható felületén alkalmazott narancsszínt.

– A mintákat védjegyként használták. Az ITP elegendő bizonyítékot nyújtott be azzal kapcsolatban, hogy kifejezetten alkalmazta a narancsszint úgy, hogy az önmagában védjegyként hasson a csomagoláson egyéb anyag vagy védjegyek jelenléte ellenére.

Kína

Taylor Swift (Swift) egy Grammy-díjas amerikai énekes, akinek az angol és a kínai neve általánosan ismert Kínában.

2010. január 22-én egy Li nevű kínai kérelmet nyújtott be a Kínai Védjegy hivatalnál a TAYLOR SWIFT védjegy lajstromozása iránt ruházati cikkekre a 25. áruosztályban. A védjegyet a hivatal 2010. november 6-án előzetesen engedélyezte.

2011. február 9-én Swift felszólalt a TAYLOR SWIFT védjegy ellen. A hivatal 2013. március 19-én elutasította a felszólalást, megállapítva, hogy a Swift által benyújtott anyag nem volt elegendő annak bizonyításához, hogy a Taylor Swift név széles körben ismert a kínai közönség körében.

Swift 2013. április 11-én fellebbezést nyújtott be a Védjegy-felülvizsgáló Tanácsnál, korábbi személyes névjogára hivatkozva. A felülvizsgáló eljárásban Swift újság- és folyóirat-cikkekkel, valamint online publikációkkal bizonyította nevének hírnevét.

A tanács 2015. március 12-én Swift javára döntött, és elutasította a védjegy lajstromozását, mert megállapította, hogy a kifogásolt védjegy azonos volt a „Taylor Swift” névvel, és a Swift által benyújtott anyag bizonyította, hogy a megtámadott védjegy egy amerikai énekes neve, aki mint természetes személy jogosult annak védelmét kérni. Swift azt is bizonyította, hogy a kifogásolt védjegy benyújtásának időpontja előtt komoly hírnevnek örvendett a zeneiparban. Az alperes nem tudott észszerű okot adni arra, hogy milyen alapon kérte a kifogásolt védjegy lajstromozását.

A tanács megállapította, hogy a védjegy benyújtásának oka a „Taylor Swift” név hírnevéből származó előny tisztességtelen kihasználásának a szándéka volt. A kifogásolt védjegy lajstromozása és használata bitorolta a felszólaló névjogát, és ütközött a kínai védjegy-törvény 32. cikkébe, amely tiltja egy másik személy korábbi jogaiban kárt okozó védjegy lajstromozását.

Lengyelország

A 2015. december 1-jén hatályba lépett iparjogvédelmi törvény módosította a védjegyekre és az ipari mintákra vonatkozó szabályozást is.

Védjegyek

– Lengyel városok nevét tartalmazó védjegyek lajstromozása iránti kérelem esetén nincs többé szükség a helyi hatóságok hozzájárulásának a megszerzésére. Korábban ez követelmény volt.

- Bevezették a hozzájáruló levelek (Letters of Consent) elfogadását. Ezt megelőzően a Lengyel Szabadalmi Hivatal korábbi jogokra hivatkozva elutasította a védjegybejelentést annak ellenére, hogy a korábbi jog tulajdonosa hozzájárult ahhoz, hogy a bejelentő használja és lajstromozza a védjegyét.

Több további védjegyjogi változás csak 2016 második felében fog hatályba lépni.

Ipari minták

- A bejelentési iratokban nem lesz többé szükség az ipari minta leírására.
- Egy ipari minta szerzői oltalmát kérni lehet, és meg lehet szerezni az ipariminta-oltalomtól függetlenül. Korábban az ipari minta tulajdonosa nem igényelhetett szerzői jogi oltalmat az ipariminta-oltalom lejárta után.
- Az ipari minták nemzetközi lajstromozására vonatkozó Hágai Egyezményhez való csatlakozás miatt számos új rendelkezést iktattak be a lengyel mintatörvénybe.

Németország

A) A Szövetségi Igazságügyi Minisztérium (Bundesjustizministerium) 2016. február 17-én publikált két törvénytervezetet: az első az Egységes Szabadalmi Bíróságra vonatkozó egyezmény ratifikálására, míg a második a német szabadalmi törvénynek az egységes európai hatályú európai szabadalomhoz való hozzáigazításához szükséges változásokra vonatkozik.

Ezt a két törvénytervezetet még megfontolják, mielőtt a végleges változatokat előterjesztik a parlamentnek. Az várható, hogy a törvénytervezetek végleges változatának előterjesztése 2016 nyara előtt fog megtörténni.

Az egységes hatályú európai szabadalom és az Egységes Szabadalmi Bíróság hatálybalépése előtt az Egyesült Királyság, Franciaország és Németország, valamint további tíz európai tagállam ratifikálására van szükség. Franciaország, valamint további kilenc tagállam már ratifikált. Így még az Egyesült Királyság és Németország, valamint egy további tagállam ratifikálása szükséges az egységes európai szabadalomra és az Egységes Szabadalmi Bíróságra vonatkozó egyezmény hatálybalépéséhez.

B) A vizsgált szabadalom fal és mennyezet borítására szolgáló panelelemekre és azok összekötésére szolgáló erősítő kapcsokra (Befestigungsklammern), különösen annak a problémának a megoldására vonatkozott, hogy hogyan lehet ilyen panelelemek esetén a legegyszerűbb és legolcsóbb módon különböző szélességű, látható fugákat létrehozni. A Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespateamtgericht, BPG) előtt a felperes azzal érvelt, hogy a szabadalom tárgya nem volt új, és mindenképpen nélkülözte a feltalálói tevékenységet. A BPG a kereset elutasítása mellett a vizsgált szabadalmat részben semmisnek nyilvánította, azonban a felperes a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságnál (Bundesgerichtshof, BGH) tovább vitte az ügyet annak érdekében, hogy a vizsgált szabadalmat teljes terjedelmében semmisnek nyilvánítsák.

Hasonlóan a BPG-hez, a BGH sem volt meggyőződve arról, hogy a technika állásának ismeretében a szabadalom még védett tárgy szakember számára kézenfekvő lett volna, és hogy ezért a találmány kidolgozásához nem volt szükség feltalálói tevékenységre. Különösen a technika állásából ismert megoldások nem adtak arra irányuló ösztönzést, hogy a panelelemeket – akár kiegészítően egy horony–rugó csatlakozáshoz, miként a szabadalom esetében, akár egy kettős horony–horony csatlakozással kombinálva – egy erősítő kapoccsal lássák el. Az erősítő kapocs ugyanis – miként a neve is mutatja – mindig erősítőelemnek tűnt, amelyet panelelemeknek az alattuk levő szerkezethez való erősítésére, nem pedig távolság biztosítására, vagyis olyan komponensként használnak, amely két szomszédos panelem közötti látható fuga szélességének a beállítására szolgál.

A találmány szerinti megoldás eléréséhez ezért a szakembernek újra kellett gondolnia egyrészt a horony–rugó kötés, másrészt az erősítőkapocs funkcióját. Különösen az előbbi elvesztette szokásos célját, mert a rugót már nem illesztették a horony alapjába, miként ezt korábban tették (még ha a fa figyelembe veendő duzzadására tekintettel csak közelítőleg is). Erre a megoldásra vonatkozó konkrét javaslat hiányában nem lehetett megállapítani, hogy egy ilyen módosított felfogás kézenfekvő lett volna a szakember számára. Sokkal inkább feltalálói tevékenységről lehet beszélni, ha a szakembernek módosítania kellett az ismert építőelemek funkcióját ahhoz, hogy egy egyszerűbb szerkezetet és ezáltal költségmegtakarítást hozzon létre, és a technika állása semmiféle ösztönzést nem nyújtott egy ilyen módosított felfogáshoz.

C) A BGH 2015. március 25-én kelt döntésében részletesen kifejtette álláspontját a gyógyászati termékek területén az áruk és szolgáltatások hasonlóságával kapcsolatban. A MEVIDA és a MELVITA védjegyet hasonlóknak találta, leszögezve, hogy azok az árukkal és a szolgáltatásokkal kapcsolatban összetévesztést okozhatnak.

Az ügy előzménye, hogy a korábbi MELVITA védjegy alapján felszólalást nyújtottak be a Német Szabadalmi és Védjegy hivatalnál (Deutsches Patent- und Markenamt, DPMA) az 5., 35. és 44. áruosztályban lajstromoztatni kívánt MEVIDA védjegybejelentés ellen. A felszólalás többek között kozmetikai és gyógyászati készítmények ellen irányult. A DPMA védjegyosztálya elrendelte a megtámadott védjegy részleges törlését az 5. áruosztályban, ideértve a gyógyászati és állatgyógyászati készítményeket, az orvosi használatra alkalmas étrendi készítményeket és a gyógytapszokat. Az áruk fennmaradó részére a hivatal a felszólalást elutasította az áruk közötti hasonlóság hiánya miatt.

A felszólaló a hivatali döntés ellen a BGH-nál nyújtott be fellebbezést. A BGH azt vizsgálta, hogy az 5., 35. és 44. áruosztályban fennmaradó áruk és szolgáltatások hasonlítanak-e azokhoz a kozmetikai és gyógyászati készítményekhez, amelyekre a korábbi védjegyet lajstromozták.

Eltérően a DPMA védjegyosztályától, a BGH nem értékelte a hasonlóság mértékét a tapaszok és a kötszerek között, viszont azt állapította meg, hogy legalább közepes mértékű hasonlóság áll fenn a kötszerek és a gyógyászati készítmények között.

A hirdetésre, üzleti ügyintézésre és hivatali funkciókra vonatkozó 35. áruosztályban a későbbi védjegy áruai nem hasonlítottak a felszólaló áruhoz.

A 44. áruosztályba tartozó orvosi és állatgyógyászati szolgáltatások vonalán a BGH hasonlóságot talált a két védjegy által védett áruk között.

Emellett a BGH megerősítette azt a hivatali álláspontot, hogy a MELVITA és a MEVIDA védjegy között hangzási hasonlóság áll fenn: azonos a szótagok száma és a magánhangzók sorrendje, valamint a kiejtési hangsúlyozás és ritmus; ezért az általános hangzási kép nagyon hasonló. Mindez a fogyasztók megtévesztéséhez vezethet.

D) A svájci csokoládégyáros *Lindt & Sprüngli* az aranymedvékkel kapcsolatos védjegyvitában legyőzte a német édességgyártó *Haribót*.

A BGH megállapította, hogy a Lindt arany csokoládémedvéje nem bitorolta a Haribo gumimedve-édességekre vonatkozó védjegyét. A Haribo, amely birtokolja a GOLDBÄREN védjegyet Németországban, azt állította, hogy a Lindt csokoládémedvéjét társítanák az ő védjegyével.

A Lindt terméke, amelyet úgy hozott forgalomba, hogy az megfelelően jól ismert csokoládényuszijainak, aranyfóliába van csomagolva, és egy aranyszalagot visel.

A Haribo, amely 1960 óta gyárt gumimedve-édességeket, azt állította, hogy a csomagolás megtévesztheti a vásárlókat, mert medvéje szintén aranyszínű, és piros szalagot visel.

2012-ben a Kölni Kerületi Bíróság a Lindt javára döntött, azonban két évvel később a Kölni Kerületi Fellebbezési Bíróság megváltoztatta a döntést, majd a BGH 2015. szeptember 23-i döntésében helybenhagyta az elsőfokú bíróság döntését, megállapítva, hogy a Lindt terméke nem sértette a Haribo védjegyét. Döntésének indokolásában a BGH leszögezte, hogy a Lindt termékét számos kifejezéssel le lehet írni, amilyen a „teddy” vagy a „csokoládémedve”, viszont nem nevezhető „aranymedvének”, amire a Haribo támaszkodott. A BGH hozzátette, hogy bár a Haribónak is volt ábrás védjegye aranymedvéjére, a védjegy és a termék jellegében egyaránt eléggé különbözött a Lindt védjegyétől. A BGH szerint „az olyan védjegy, amely egy álló medvealakot mutat, nélkülözi a hasonlóságot a Lindt termékéhez, amely aranyfóliába csomagolt csokoládé.”

E) A BPG 2015. július 29-én egy betűsorozat védjegyként való oltalmazhatóságára vonatkozó ítéletet adott ki, amely szerint betűk sorozata nem lajstromozható, ha egy leíró kifejezés általános betűszava, és a vonatkozó közönség mint ilyet értelmezi.

Az MPH *Mittelständische Pharma Holding AG* (Pharma) védjegyként kívánta lajstromoztatni az MPH szóvédjegyet az 5., 35., 36. és 41. áruosztályban. A DPMA védjegyosztálya elutasította a bejelentést arra hivatkozva, hogy az áruk és szolgáltatások többsége nélkülözi a megkülönböztető jelleget, mert azon a nézeten volt, hogy a vonatkozó közönség az „MPP” betűsorozatot a figyelemhiányos hiperaktivitás kezelésére használt *metilfenidát* hatóanyagra betűszóként értelmezné.

A Pharma panasszal élt a döntés ellen, és kifejtette, hogy a betűsorrend határozatlan jellegű, aminek következtében oltalmazható. A betűk olyan sok kifejezést képviselhetnek, hogy

lehetetlen az egyértelmű meghatározásuk, mert nincs leíró jelentésük. A bejelentő lehetséges jelentéseként említette a „hím (male) pszeudohermafroditizmust”, a „melphalan”-t, a „master of public health”-t vagy a „miles per hour”-t.

A BPG elutasította a panaszt, mert kivéve a gyógyászati alkalmazásra használható diétás anyagokat (5. áruosztály) és a hirdetési szolgáltatásokat (35. áruosztály), nem látott kiemelkedő deskriptív tartalmat; az „MPH” betűsor ugyanis nem képvisel általános betűszót ezekre az árukra és szolgáltatásokra. A bíróság szerint ez a metilfenidát hirdetésére is vonatkozik. A hirdetési szolgáltatások leírása a konkrétan hirdetett termékkel nem felelt meg az ipari szokásoknak. A védjegy azonban nélkülözte a megkülönböztető jelleget, amely egyéb termékek és szolgáltatások lajstromozásához szükséges. A betűk és a betűkombinációk rendszerint nélkülözik a megkülönböztető jelleget, amikor leíró kifejezések szokásos betűszói, amelyek érthetők a vonatkozó közönség számára.

A BPG kifejtette, hogy az MPH védjegy jelentését az érintett közönség a vonatkozó termék kategóriában várhatóan megértené. Ennek megfelelően az 5. áruosztályban kiemelkedő lenne a „metilfenidát” vagy a „melphalan” jelentés. 2011-ben, a bejelentés idejében az „MPH”-t ilyen betűszóként használták. A 35. áruosztály szolgáltatásaira (például kiállítások szervezése) az „MPH” leíró volt, mert a betűk sorrendjét „metilfenidát” jelzésének gondolhatták. A 41. áruosztály szolgáltatásaira (ideértve szemináriumok szervezését orvosi és gyógyszerészeti területen) az „MPH” „master of public health” (közegészségügyi tanár) értelmezése állapítható meg.

A fenti okok miatt a BPG elutasította a Pharma lajstromozási kérelmét.

Olaszország

A) A Milánói Szellemtulajdon-védelmi Bíróság 2015. szeptember 10-én érdekes döntést hozott egy használati minta ekvivalenciatanon alapuló bitorlása kapcsán. Ez azt jelenti, hogy bár az ekvivalensek tana a találmányi szabadalmakra van kidolgozva, az olasz szellemtulajdon-védelmi kódex 82(3) cikke alapján a használatiminta-szabadalmakra is alkalmazható, aminek következtében bitorlás megállapításához nincs arra szükség, hogy a használati mintát teljesen („szó szerint”) lemásolják, hanem elegendő, ha az „innovatív eszme” van benne megismételve.

A vizsgált esetben a megtámadott termék a jól ismert Vileda felmosófej (mop) olyan változata volt, amelyre az jellemző, hogy a vödör el van látva egy, a belső dobot forgató pedállal, ami által könnyebbé válik a tisztítócsíkok szárítása.

A felperes tulajdonát képező 269 122 sz. olasz használati minta szerinti termék egy olyan pedállal rendelkezik, amely egy a belső dobot forgató emelőkart működtet. Ebben az eszközben a vödör pedálja nyomást gyakorol egy egyenesen fogazott elemre, amely két fogaskereket mozgat. Az utóbbiak viszont átviszik a forgást a belső dobra.

Ezzel szemben a Vileda termék pedáljának van egy hajlított fogazott oldala, amely közvetlenül működteti a két fogaskereket anélkül, hogy igénybe venne valamilyen egyenesen fogazott elemet. Ezért a szakértő tanú és ezzel összhangban a bírók kizárták a használati minta szó szerinti bitorlását. A szakértő tanútól eltérően azonban a bírók azon a véleményen voltak, hogy a Vileda termék az ekvivalencián alapján bitorolta a használati mintát.

E következtetés eléréséhez a tanács először megjegyezte, hogy a szakértő tanú által azonosított „innovációs eszme” (amely lényegileg megegyezett az egyenesen fogazott elemmel), és amelynek alapján a szakértő tanú az ekvivalencián szerint kizárta a bitorlást, valójában helytelen értékbecslés volt. Az innovációs eszme a figyelembe vett technika állásának fényében ehelyett „az (önmagukban már ismert) elemek új elrendezésében állt, amelyek a kérdéses eszközhöz vezetnek, és ezt a működtető egység (amely magában foglalja az egyenes fogazású elemet is) és a transzmissziós egység adja.”

Ezután a bírók a szellemitulajdon-védelmi kódex 82(3) cikke szerint vizsgálták az ekvivalencián alapján a bitorlási elveket, „utalva ugyanarra az 'innovációs eszmére', amely lehetővé teszi, hogy különböző alakok is bitorlók lehessenek, ha kézenfekvőnek tekinthető, hogy a különböző alakok – azonos hatékonysággal – csak kézenfekvő változatai a szabadalomban leírt szerkezetnek (vagyis már önmagukban olyan technikai változatot képeznek, amelynek révén ugyanaz az eredmény érhető el). Ezért meg kell állapítani – a szabadalmi találmányok ekvivalenciájára vonatkozó elvek alapján, azokat megfelelően módosítva a használatiminta-szabadalmak sajátos területének megfelelően –, hogy az eszköz eltérő alakja eredeti-e. Azt is figyelembe kell venni, hogy az ekvivalencián alapján a bitorlás nem zárható ki abban az esetben, amikor a termék (vagy az eljárás) csak részben van reprodukálva, egyetlen komponens változtatásával, vagy az eljárás egyetlen lépésének megváltoztatásával.

Ezeknek az elveknek az alkalmazásával a bírók arra a következtetésre jutottak, hogy egy egyenesen fogazott elem egyszerű eltávolítása és helyettesítése a Vileda-pedal hajlított fogazott oldala által nem volt elegendő a bitorlás elkerüléséhez. Ennek alapján a bírók elrendelték, hogy a Vileda vonja ki termékét a piacról, és azt ne forgalmazza tovább. Egyúttal bírságot is kiszabtak, és elrendelték, hogy az eljárást folytassák a károk megállapítása érdekében.

B) Az Olasz Legfelsőbb Bíróság 2015. február 9-én egy angol nyelvű szóvédjegy ügyében hozott döntést. A kérdéses SLIMMIX védjegyet az olasz *Medicinali e Cosmetici* (MEC) vállalat lajstromoztatta fogyasztó hatású étrendkiegészítővel kapcsolatban.

Azonos típusú termékekre a *Baif International Products New York* (Baif) korábban lajstromoztatta a SLIMMER védjegyet.

A Baif arra kérte a Milánói Bíróságot, hogy tiltsa el a MEC-et a SLIMMIX védjegy használatától. Ezzel szemben a MEC arra kérte, hogy a SLIMMER védjegyet nyilvánítsa érvénytelennek azon az alapon, hogy az egy közönséges angol szó, ezért nélkülözi a megkülönböztetőképeséget, és emellett olasz területen is leíró jellegű a védjegy által védett termékekre nézve.

A bíróság a Baif javára döntött, és a MEC fellebbezése után a Milánói Fellebbezési Bíróság hasonló döntést hozott.

Ezt követően a MEC a legfelsőbb bírósághoz fordult, azzal érvelve, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság helytelenül alkalmazta a lajstromoztatni kívánt védjegyekről megkövetelt megkülönböztetőképességre vonatkozó törvényt.

Az először az Európai Unió Bírósága C-421/04 sz. döntésében kinyilvánított elvre utalt. Ez a döntés ugyanis kimondta, hogy egy olyan tagállam nyelvéből kölcsönzött védjegy, amelyben a kifejezés deskriptív a lajstromoztatni kívánt árukra nézve, nincs kizárva a lajstromozásból. Ez az elv azonban nem érvényes, ha az érintett közönség képes azonosítani a kifejezés jelentését. Ebből az következik, hogy a megkülönböztetőképességet azoknak az áruknak a fényében kell meghatározni, amelyekre nézve a védjegyet lajstromozzák, figyelembe véve ezeknek az áruknak az átlagos fogyasztóit. „Egy ilyen kifejezés azonban nélkülözheti a megkülönböztetőképességet, és olasz területen csupán leíró jellegű lehet, ha a kifejezés a köznyelv részévé vált.”

Ennél a pontnál a legfelsőbb bíróság megállapította, hogy valójában a Milánói Fellebbezési Bíróság nem helyesen ítélte meg a kifejezés megkülönböztetőképességét, mert nem vette figyelembe az áruk fogyasztó funkcióját. Ezt a funkciót a „slim” angol kifejezés (jelentése: karcsú) juttatja kifejezésre, bár az „-er” szótag hozzáadásával a kifejezést „összehasonlító” alakban használták. A legfelsőbb bíróság szerint ez a módosítás egyáltalán nem változtatta a kifejezést képzeletbelivé, sőt tovább hangsúlyozta annak leíró jellegét az áruk vonatkozásában.

Rámutatott, hogy általános feltételezés szerint az olaszok csupán korlátozott mértékben ismerik az angol nyelvet. Ennek következtében az angol kifejezések könnyen minősíthetők képzeletbelinek. Egy ilyen kifejezés azonban nélkülözheti a megkülönböztetőképességet, és csupán leíró jellegű lehet olasz területen, ha a köznyelv részévé vált.

Végül a legfelsőbb bíróság segítséget nyújtott a fellebbező MEC-nek, mert hatályon kívül helyezte a Milánói Fellebbezési Bíróság döntését, és e bíróság által új ítélet meghozatalát rendelte el. Megállapította, hogy egy védjegy érvényességének a megkülönböztetőképessége alapján történő megállapításakor a bíróságnak el kell döntenie, hogy a kifejezés jelentése milyen mértékben ismert az érintett fogyasztók körében.

Úgy tűnik, hogy a legfelsőbb bíróságnak ez a döntése beleillik olyan ügyek – közöttük számos európai ügy – sorozatába, amelyekben megállapították, hogy angol kifejezések nélkülözik a megkülönböztetőképességet, vagy pedig leíró jellegűek azokkal az árukkal kapcsolatban, amelyekre lajstromozták azokat, még ha olyan tagállamok területén szándékoznak is használni azokat, amelyekben az angol nyelvet még nem lehet jól ismertnek tekinteni.

C) A Bolognai Bíróság szellemi tulajdon-jogra szakosodott részlege 2015. szeptember 3-án egy ideiglenes intézkedést hozott, amely megtiltotta egy szállodának, hogy a HOTEL INC 124 üzleti nevet és a megfelelő www.hotelinc124.it doménnevet használja, mert a bíróság azokat megtevesztően hasonlónak találta a nagy olasz *INC Hotels Group* szállodalánchoz tartozó,

lajstromozott INC HOTEL védjegyhez. A bíróság azt is megtiltotta, hogy a bitorló az előbbi doménnevet más weboldalakon használja, vagyis azt kívánta, hogy az alperes az internetről távolítsa el minden utalást a bitorló védjegyre.

A Bolognai Bíróság tehát annak ellenére állapította meg a bitorlást, hogy a bitorló védjegyet a bitorolt védjegy lajstromozása előtt használták. A felperes 2004-ben kezdte használni a bitorolt védjegyet, és országos hírnévre tett szert. Ilyen vonatkozásban egy legfelsőbb bírósági korábbi ítélet megállapította, hogy egy védjegy újdonságának vizsgálatakor figyelembe kell venni a jogtulajdonos általi korábbi használatot.

Érdemben a bíróság megállapította, hogy „a megtévesztés valószínűsége nyilvánvaló még egy minősített fogyasztó esetében is a HOTEL INC és a HOTELINK124 megjelölés használata esetén e védjegyek szemantikai, vizuális, grafikai és fonetikai összehasonlítása alapján, mert az általános benyomás szerint ezek a hasonlóság következetes megítéléséhez vezetnek, ami a közönség megtévesztésének valószínűségét okozhatja arra nézve, hogy a vállalatok között kapcsolat állhat fenn”.

A bíróság a bitorló megjelölések és a doménnevek alperes általi használatát a tisztességtelen versenyt tiltó törvény alapján is jogsértőnek tekintette, megállapítva, hogy „a versenyző vállalatok azonos gazdasági ágazatban és földrajzi területen működnek, és azonos fogyasztókra osztoznak, aminek következtében ez a gyakorlat megosztó, élőszködő és versenyellenes”.

A Bolognai Bíróság az Európai Törvényszék joggyakorlatát követte, amely szerint a termékek közötti erős hasonlóság kiegyenlíti a védjegyek közötti különbségeket. A bíróság megállapította: „A felek által nyújtott szolgáltatások erős hasonlósága kétségtelenül hozzájárul a védjegyek közötti, fentebb említett hasonlósággal együtt a fogyasztók megtévesztése valószínűségének megnöveléséhez az említett áruk eredetével kapcsolatban, figyelembe véve a végzett tevékenységek közötti hasonlóságokat és azoknak az ügyfeleknek a jellegét, akik felé a nyújtott szolgáltatások irányulnak.”

A bíróság a fogyasztók lehetséges megtévesztését nem csupán elvont szempontok alapján állapította meg. Vizsgálta azt a bizonyítékot is, amely szerint a felperes hirdetési kampányokkal és reklámtevékenységgel országosan szerzett hírnevet védjegyének. A felperes ipari szakértők által adományozott különféle díjakra is hivatkozott.

A bíróság elrendelte, hogy az alperes távolítsa el a szálloda megjelölését, és a piacról vonja vissza a bitorló védjeggyel ellátott összes termékét. Emellett naponkénti büntetést helyezett kilátásba arra az esetre, ha az alperes nem teljesíti a rendelkezéseit, valamint ha késlekedik eltávolítani üzleti nevét, a bitorló online anyagot és minden olyan további megjelölést, amely a tisztességtelen versenyt tiltó törvény rendelkezéseibe ütközik.

A bíróság döntését nem kellett megerősíteni külön érdemi döntéssel ahhoz, hogy véglegesnek minősüljön, jóllehet sürgősségi eljárással hozták meg. Az iparjogvédelmi törvény 132. cikke ugyanis megállapítja, hogy az olyan ideiglenes intézkedés (ideértve a bíróságra vagy a piacról való visszavonásra vonatkozó rendelkezést is), amelyet sürgősségi eljárással hozták, véglegessé válhat, hacsak az egyik fél nem indít érdemi eljárást.

Ez azt jelenti, hogy Olaszországban a szellemi tulajdon-jogok oltalmára vonatkozó polgári eljárás rendkívül hatékony, mert érdemi eljárást csak az alábbi ügyekre vonatkozó rendelkezések esetén kell indítani:

- bitorlási ügyekben a haszon és a kárpótlás megállapítása;
- az újságokban és folyóiratokban történő publikáció költségeinek megtérítése; és
- a bitorló áruk átadása a jogtulajdonosoknak, vagy a bitorló áruk megsemmisítése a bitorló költségén.

Omán

Az Ománi Szabadalmi Hivatal 2015. november 8-án bejelentette, hogy két hónapon belül be kell fizetni a 2009-ben formailag elfogadott szabadalmi bejelentések érdemi vizsgálati díját. Ez annak a következménye, hogy az Egyiptomi Szabadalmi Hivatallal olyan megállapodást írt alá, amelynek alapján az Ománban benyújtott függő és új szabadalmi bejelentések vizsgálatát az egyiptomi hivatal fogja elvégezni. Így azoknak az ománi bejelentőknek a bejelentését, akik 2016. január 8-ig nem nyújtották be az érdemi vizsgálati kérelmet az alaki vizsgálaton való megfelelés bizonylatával együtt, és nem fizették be a 300 ománi rijal összegű vizsgálati díjat (amely ugyanennyi USD-vel egyenértékű), töröltnek tekintik.

Ötök találkozója

Az Amerikai Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatala 2015. december 7-én összehívta az öt legnagyobb szellemi tulajdon-védelmi hivatalt (IP5) abból a célból, hogy megtárgyalják a jelenlegi ipariminta-szabályozás javításának a lehetőségeit. Ezen a megbeszélésen, amelyet „Industrial Design 5 Forum”-nak (ID5) is neveztek, az USPTO-n kívül az alábbi négy hivatal képviselői vettek részt: Dél-koreai Szellemi tulajdon-védelmi Hivatal, Japán Szabadalmi Hivatal, a Kínai Népköztársaság Szellemi tulajdon-védelmi Hivatala és az Európai Unió Szellemi tulajdon-védelmi Hivatala.

A fórumról kiadott közlemény többek között megállapítja: „Elismerve az ipari minták egyre növekvő jelentőségét, a világ öt legnagyobb védjegy hivatala (TM5) létrehozta az ID5 fórumot”, amely az IP5 negyedik évi összejövételét követően került sorra.

Míg az ipari minták gyakorlatának bizonyos szempontjai hasonlítanak a védjegygyakorlatához, maga a mintagyakorlat történelmileg közelebb áll a szabadalmak és a szerzői jog gyakorlatához. Ez leginkább kézenfekvő az Egyesült Államokban, ahol a mintaszabadalmakat a szabadalmak egy alfajának tekintik, és a szabadalmak, a minták és a szerzői jog egyaránt az alkotmány 8. fejezete 1. cikkének „szerzői jog” paragrafusában gyökerezik. Másrészt az amerikai védjegy törvény az alkotmány 8. fejezetének „kereskedelmi részéből” származik. A védjegyek a szokásjogból erednek, és alapvetően a kereskedelmi alkalmazás hírnevével állnak kapcsolatban. A minták, hasonlóan a szabadalmakhoz és a szerzői joghoz, csupán

a törvény alapján létező kreativitás és találmányosság kifejezését képezik, és kereskedelmi felhasználás nélkül is létezhetnek.

Az ID5 megállapította, hogy az EUIPO a gyakorlatban kitűnő munkát végzett, amikor kifejlesztette az Európai Védjegy és Mintahálózatot, amely a TMview és DesignView adatbázist szolgáltatja a védjegy- és mintakutatáshoz.

Pakisztán

Egy pakisztáni 2012. évi törvény alapján 2015-ben létrehozták a Szellemtulajdon-védelmi Szervezetet (Intellectual Property Organization, IPO). Ez egy önrendelkező testület, amelynek célja, hogy összhangba hozza a szabadalmi hivatal, a védjegy hivatal és a központi szerzői jogvédő hivatal munkáját. További feladatai, hogy létrehozzon szellemtulajdon-védelmi bíróságokat, megkönnyítse a szellemtulajdon-jogok érvényesítését, megerősítse a szellemtulajdon-jogok oltalmát, és tudatosítsa azok fontosságát.

Az IPO javaslata alapján a szövetségi kormány szellemtulajdon-védelmi bíróságokat hozott létre Punjab, Sindh és Iszlámábád tartományi fővárosban, amelyek kizárólagos feladata a szellemtulajdon-védelmi viták eldöntése. E bíróságok tanácsainak elnökeit felső, kerületi és körzeti bíróságok bírái és olyan ügyvédek közül választották ki, akik a szellemtulajdon-jogok szakértői ismerete révén alkalmasak erre a tisztségre. A törvény arról is intézkedik, hogy műszaki jellegű kérdésekben a bíróságok igénybe vehetik szakértők segítségét.

A szellemtulajdon-védelmi bíróságok megalapítása egy új, szakosodott bírói testület munkájának megindítását jelzi, amely fokozott mértékben ért a szellemtulajdon-védelmi törvényekhez, és kizárólag a szellemtulajdon-jogokra vonatkozó ügyekkel foglalkozik. Ezek a bíróságok polgári és büntetőjogi ügyekkel foglalkoznak, amelyek az 1908. évi polgári eljárási törvény és az 1898. évi büntetőjogi eljárási törvény körébe tartozó szellemtulajdon-védelmi vonatkozású vétkes ügyekben járnak el. A szellemtulajdon-védelmi törvények körébe tartozó valamennyi függő ügyet is átutalják ezeknek a bíróságoknak.

A kormány 2015. szeptemberében a szerzői jogvédő hivatal vezetőjét nevezte ki a Karachi Szellemtulajdon-védelmi Bíróság elnökévé. Ez annak a jele, hogy a kormány igyekszik elkötelezett bírókkal megerősíteni a szellemtulajdon-védelmi bíróságokat, és folytonosan javítani kívánja az országban a szellemtulajdon-jogok oltalmát, ami növeli a jogtulajdonosok bizalmát, és megkönnyíti a gazdasági növekedést.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete (World Intellectual Property Organization, WIPO)

Az egységes doménnévrendező irányelv (Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy, UDRP) alapján a Szellemi Tulajdon Világszervezete előtt nemrég hozott döntés lehetővé tette, hogy egy luxus sportruházati divatcég megkapja a védjegyét magában foglaló 50 olyan doménnév átruházását, amelyeket arra használtak, hogy hamis termékeket eladás-

ra ajánló vagy versenytársak weboldalaira utaló, klikkelésekként fizető linkeket tartalmazó weboldalakra utaljanak.

A panaszos a *Moncler S.p.A.*, egy Milánóban székelő luxus sportruházati divatcég volt, amelyet 1952-ben alapítottak, és amelynek a világ százánál több államában 500-nál több, a „Moncler” kifejezést tartalmazó, lajstromozott védjegye volt. Emellett 1000-nél több olyan doménnevet is lajstromoztatott, amely a MONCLER védjegyet tartalmazta, ideértve a moncler.co doménnevet is. A panaszos világszerte 184 butikot üzemeltet, és az olasz tőzsdén is be van jegyezve. A panaszos működtet egy *www.moncler.com* címen elérhető fő weboldalt is.

Az ellenfél (a továbbiakban: alperesek) három kínai személy: *Yao Tom*, *Lee Fei* és *Geryi Wang* volt, akikről további adatok nem ismertek.

Vitatott volt 50 olyan doménnev, amely a „Moncler” kifejezést általános kifejezésekkel és/vagy számokkal együtt tartalmazta. A legtöbb doménnev a panaszos hivatalos weboldalát tükröző weboldalon volt megtalálható, a panaszos hivatalos weboldaláról vett szövegeket és képeket tartalmazott, és a panaszos eladásra kínált termékeinek hamisított változatait ajánlotta.

A Moncler S.p.A. 2015. december 9-én panaszt tett a WIPO-nál. Az alperesek erre nem válaszoltak.

Ahhoz, hogy egy panaszos az UDRP alapján eredményt érhessen el, a következő három elemet kell kielégítenie.

- (i) Az alperes által lajstromoztatott doménnevnek azonosnak vagy megtévesztően hasonlóknak kell lennie egy olyan védjeggyel, illetve védjegyhez, amelyben a panaszosnak joga van; és
- (ii) az alperesnek nincs joga vagy törvényes érdeke a doménnev vonatkozásában; és
- (iii) a doménnevet az alperes rosszhiszeműen lajstromoztatta, és jelenleg is így használja.

A fenti három követelmény vizsgálata előtt az UDRP-tanács azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy lehet-e egyesíteni a három alperes elleni panaszt, és megállapította, hogy a doménnevek közös lajstromozási elemeket tartalmaztak, továbbá bizonyítást nyert, hogy a legtöbb doménnev azonos weboldalon volt elrendezve. A panaszos azzal is érvelt, hogy bizonyodalmatlan és méltatlan lenne, ha három különálló eljárást kellene indítania. Ennek alapján a tanács megállapította, hogy a három ügyet egyesíteni lehet.

A fenti első követelménnyel kapcsolatban a tanácsnak először azt kellett megállapítania, hogy a panaszos érvényes védjegyjogokkal rendelkezik-e, tekintet nélkül arra, hogy a védjegyet hol és mikor lajstromozták. Továbbá azt is meg kellett állapítania, hogy a vitatott védjegy azonos vagy megtévesztően hasonló-e a panaszos védjegyéhez.

A tanács megállapította, hogy a panaszos csak egy táblázatkezelő program által készített táblázattal bizonyította védjegylajstromozását. Független kutatást folytatott, és meg tudta erősíteni, hogy a panaszosnak számos védjegylajstromozása van a MONCLER kifejezésre,

többek között az Amerikai Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalánál is. Ennek alapján elismerte, hogy a panaszosnak van MONCLER kifejezésre vonatkozó védjegyjoga.

A tanács azt is megállapította, hogy a doménnevek teljes mértékben tartalmazták a MONCLER védjegyet, ami elegendő volt az UDRP első követelményének kielégítéséhez.

A második követelmény kapcsán a tanács megállapította, hogy a panaszos *prima facie* (első pillantásra) bizonyította, hogy az alperesek a doménnevekkel kapcsolatban nem rendelkeztek jogokkal vagy törvényes érdekekkel. Ennek alapján megállapította, hogy a panaszos a második követelményt is kielégítette.

Végül a harmadik követelménnyel kapcsolatban a tanács megállapította, hogy az alperesek a doménneveket az UDRP 4(b) cikke szerint rosszhiszeműen lajstromoztatták és használták, mert szándékosan próbálták az internethasználók figyelmét a saját weboldalukra irányítani, egyúttal megteremtve annak a valószínűségét, hogy árujuk a panaszostól származik. Ezek alapján a tanács megállapította, hogy a doménnevek alperesek általi használata az UDRP 4(b)(iv) cikke szerint rosszhiszemű volt.

Végül a tanács megállapította, hogy a panaszos védjegyet tartalmazó 50 doménnév lajstromoztatásával az alperesek az UDRP 4(b)(ii) cikke szerint rosszhiszeműen jártak el, vagyis a panaszos kielégítette az UDRP szerinti harmadik követelményt is. Ezért elrendelte a doménnevek átruházását a panaszosra.

A fenti ügy azt is bizonyítja, hogy az UDRP olyan eljárási rendet dolgozott ki, amely lehetővé teszi, hogy egy védjegy tulajdonos egyetlen panasz alapján megszerezhesen jelentős számú doménnevet még akkor is, ha azokat több alperes lajstromoztatta. Ehhez bizonyítania kell, hogy az alperesek közös megállapodás alapján cselekedtek, vagy a háttérben egy és ugyanazon személy áll. Így az UDRP-eljárás igénybevétele a védjegy tulajdonost megkímélheti hosszú és költséges pereskedési eljárástól külföldi bíróságokon, és a védjegy tulajdonosok számára gyakran hatékony eszköz lehet a hamis árukat értékesítő weboldalak elleni küzdelemben, ahol a doménnév magában foglalja védjegyüket.

Thaiföld

A thai kormány 2015. november 7-én a védjegy törvény módosítására vonatkozó törvénytervezetet nyújtott át az Országos Törvényhozó Testületnek. Ebben a következő főbb módosításokat javasolják.

1. A hangvédjegyek legyenek lajstromozhatók.
2. A megszerzett megkülönböztető képesség bizonyítását a védjegyek valamennyi fajtájánál engedélyezzék.
3. A hivatali elővizsgáló felhívása megválaszolásának vagy egy fellebbezés benyújtásának a határideje 90 napról 60 napra csökkenjen.
4. Azonos vagy hasonló bejelentések benyújtása esetén a hivatal a régebbi bejelentés vizsgálatát végezze el, és ennek megfelelően értesítse az újabb bejelentő(ke)t. Ha a

régebbi bejelentés nem jut el lajstromozásig, az elővizsgáló a következő újabb bejelentést kezdje vizsgálni, és a többi bejelentőt (ha van ilyen) értesítse erről.

5. Az egyetlen osztályú bejelentési rendszert váltsa fel a többosztályú bejelentési rendszer.
6. A felszólalás határidejét a védjegyközlönyben való publikálástól számított 60 napra csökkentsék.
7. Egy bejelentés legyen részben átruházható vagy örökölhető.
8. A védjegymegújítás határideje legyen a lejárati időpontjától számított 6 hónap, 20%-os különdíjjal. A hat hónapos türelmi idő letelte utána a védjegyet töröljék.
9. Csatlakozzanak a Madridi Jegyzőkönyvhöz, és a védjegy törvényt ennek megfelelően módosítsák.